

ΟΔΗΓΟΣ

Πρόγραμμα
διδασκαλίας της
ελληνικής ως
δεύτερης γλώσσας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
2. ΜΕΡΟΣ Α΄ - ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	4
2.1. Βασικές αρχικές ενέργειες (μελέτη αποτελεσμάτων Κ.Ε.Ε.Α., επιλογή εκπαιδευτικών, δοκίμια αρχικής αξιολόγησης, διαχωρισμός σε ομάδες, αξιοποίηση παρεχόμενου χρόνου, πρόγραμμα διδασκαλίας εκτός γενικής τάξης, επιλογή αρχάριων παιδιών Α΄ τάξης, Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών, χώρος διδασκαλίας, ατομικός φάκελος μαθητή/μαθήτριας, διάγνωση προηγούμενου εκπαιδευτικού ιστορικού, δημιουργία ομάδας υποδοχής, χρονοδιαγράμματα, δοκίμια ενδιάμεσης και τελικής αξιολόγησης, συχνές ερωτήσεις, κατάλογος ελέγχου ενεργειών)	5
3. ΜΕΡΟΣ Β΄ - ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ - ΥΛΙΚΟ	22
3.1. Διαθέσιμο υλικό για τη διδασκαλία ανά ομάδα	23
3.2. Επιπλέον υλικό στη διάθεση των εκπαιδευτικών	25
4. ΜΕΡΟΣ Γ΄ - ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΩΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ - ΑΡΧΑΡΙΑ ΠΑΙΔΙΑ	33
4.1. Μαθήματα πρώτων ημερών για αρχάρια παιδιά	34
4.2. Μαθήματα πρώτων ημερών - Υποδοχή	35
4.3. Μαθήματα πρώτων ημερών - Γνωριμία	33
4.4. Εφαρμογή ρουτινών στα μαθήματα	36
5. ΜΕΡΟΣ Δ΄ - ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΟΚΙΜΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	42
5.1. Δοκίμια αρχικής (διαγνωστικής) αξιολόγησης	43
5.2. Δοκίμια ενδιάμεσης αξιολόγησης	45
5.3. Δοκίμια τελικής αξιολόγησης	51
6. ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ	56

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (Υ.Π.Α.Ν.), ανταποκρινόμενο στις ανάγκες που προέκυψαν τα τελευταία χρόνια, με τη φοίτηση μαθητών/ριών με μεταναστευτική βιογραφία στα σχολεία της Κύπρου, συνέστησε Διατμηματική Επιτροπή για την ένταξή τους στο κυπριακό εκπαιδευτικό σύστημα, ανέπτυξε Κείμενο Πολιτικής, καθώς και υλοποίησε και υλοποιεί διετή Σχέδια Δράσης. Βασικοί άξονες του Κειμένου Πολιτικής και των Σχεδίων Δράσης είναι, ανάμεσα σε άλλα, η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, η χαρτογράφηση των αναγκών των παιδιών και η συνεχής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και των στελεχών της εκπαίδευσης.

Ενισχύοντας περαιτέρω την προσπάθεια αυτή, από τη σχολική χρονιά 2021-2022, αυξήθηκαν σημαντικά οι περίοδοι διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, οι οποίες παραχωρούνται σε όλα τα δημοτικά σχολεία, για την ενίσχυση των παιδιών στην ελληνική γλώσσα. Η απόφαση για αύξηση των περιόδων βασίστηκε σε μία από τις συστάσεις της Έκθεσης της Συμβουλευτικής Ομοτίμων της Ε.Ε., η οποία παρατήρησε κατά την επίσκεψή της σε σχολεία της Κύπρου (Μάρτιος 2019), ότι ο τρόπος κατανομής και αξιοποίησης των περιόδων διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας έπρεπε να διαφοροποιηθεί.

Στόχος της Διεύθυνσης Δημοτικής Εκπαίδευσης είναι η εισαγωγή ενός αποτελεσματικού προγράμματος αξιοποίησης των αυξημένων περιόδων διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας, το οποίο να υποστηρίζει την καθημερινή διδασκαλία της γλώσσας στα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία, σε μεγαλύτερες ομάδες και σε ειδικούς χώρους διδασκαλίας, εκεί και όπου αυτό είναι εφικτό.

Για διευκόλυνση της προσπάθειας αυτής έχει ετοιμαστεί ο Οδηγός για την οργάνωση, το υλικό, τη διδασκαλία των πρώτων ημερών, καθώς και για τη χορήγηση των δοκιμών αξιολόγησης, σχετικά με το πρόγραμμα διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Ο Οδηγός περιλαμβάνει συγκεκριμένες οδηγίες και πρακτικές εισηγήσεις για την υποδοχή των παιδιών, τη διάγνωση του προηγούμενου γραμματισμού τους, την αξιολόγηση της ελληνομάθειάς τους, τον διαχωρισμό τους σε ομάδες, τη μέγιστη αξιοποίηση των περιόδων που παραχωρούνται, όπως και υποστήριξη για τη διδασκαλία σε αρχάρια παιδιά κατά τις πρώτες μέρες φοίτησής τους στο σχολείο. Περιλαμβάνονται, επίσης, το υλικό που αποστέλλεται στα σχολεία από το Υ.Π.Α.Ν., επιπλέον υλικό που έχουν στη διάθεσή τους οι εκπαιδευτικοί, καθώς και ενδεικτικές απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα αναφορικά με τη φοίτηση παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία στο σχολείο, καθώς και κατάλογο ελέγχου ενεργειών, για χρήση από τον/τη διευθυντή/διευθύντρια κάθε σχολείου.

Δρ Μάριος Στυλιανίδης
Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης

An abstract graphic featuring a thick green ring and a solid dark blue circle. The green ring is positioned in the upper right, and the blue circle is in the lower left, with them overlapping. The text is centered within the white space of the green ring.

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

2.1. Βασικές αρχικές ενέργειες

Στην ενότητα αυτή καταγράφονται οι άμεσες ενέργειες στις οποίες αναμένεται να προβεί κάθε σχολείο, για την οργάνωση του προγράμματος: μελέτη των αποτελεσμάτων ελληνομάθειας, επιλογή εκπαιδευτικών, χορήγηση δοκιμών αρχικής αξιολόγησης, διαχωρισμός των παιδιών σε ομάδες, παραδείγματα αξιοποίησης του παρεχόμενου χρόνου, καθώς και άλλες βασικές παράμετροι για την ομαλή λειτουργία του προγράμματος.

2.1.1. Μελέτη των αποτελεσμάτων Ελληνομάθειας του Κ.Ε.Ε.Α.

Κάθε σχολείο αναμένεται να ενημερωθεί, να μελετήσει και να αξιοποιήσει τα αποτελέσματα του προγράμματος Ελληνομάθειας του Κ.Ε.Ε.Α., της σχολικής χρονιάς 2025-2026. Λόγω της μη λειτουργίας της Ενιαίας Βάσης Δεδομένων, τα αποτελέσματα του προγράμματος της περσινής σχολικής χρονιάς, θα αποσταλούν σε έντυπη μορφή, εντός Σεπτεμβρίου 2026.

Στη συνέχεια, τα σχολεία αναμένεται να προβούν σε μελέτη των αποτελεσμάτων για κάθε παιδί, ώστε να τεθούν οι στόχοι για τη νέα σχολική χρονιά. Τα παιδιά της δεύτερης χρονιάς που δεν έχουν κατακτήσει το επίπεδο Β1, αν το σχολείο διαθέτει θέσεις σε κάποια από τις ομάδες (δηλαδή αν ο αριθμός των παιδιών είναι κάτω από 12), τότε μπορεί το παιδί αυτό να παρακολουθήσει για άλλη μια χρονιά τα μαθήματα της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Τα αποτελέσματα της Ελληνομάθειας θα πρέπει να κοινοποιηθούν και στους/στις εκπαιδευτικούς της γενικής τάξης, ώστε με βάση το επίπεδο γλωσσομάθειας κάθε παιδιού να διαφοροποιούν ανάλογα και τη διδασκαλία τους.

2.1.2. Επιλογή εκπαιδευτικών που θα διδάξουν την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα

Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία θα πρέπει να γίνεται από εκπαιδευτικούς με σημαντική εμπειρία στο θέμα και με συνεχή συμμετοχή σε επιμορφωτικές δράσεις ή/και με σχετικά μεταπτυχιακά προσόντα (διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, διαπολιτισμική εκπαίδευση).

Σε καμία περίπτωση **δεν επιτρέπεται η πολυδιάσπαση των περιόδων διδασκαλίας** της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε πολλούς/ές εκπαιδευτικούς, ούτε να μην διεξάγονται τα καθορισμένα μαθήματα για κανένα λόγο. **Οι περίοδοι θα πρέπει να δίνονται σε έναν/μία εκπαιδευτικό αποκλειστικά.** Αν οι συνολικές περίοδοι του σχολείου υπερβαίνουν τον/τη έναν/ μία εκπαιδευτικό, μόνο τότε θα δίνονται σε περισσότερους/ες από έναν/μία εκπαιδευτικό.

Δηλαδή αν σε ένα σχολείο έχουν παραχωρηθεί 25 περίοδοι, τότε θα τις αναλάβει αποκλειστικά ένας/μία εκπαιδευτικός. Αν οι περίοδοι είναι π.χ. 35 τότε δύο εκπαιδευτικοί κ.ο.κ.

2.1.3. Δοκίμια αρχικής (διαγνωστικής) αξιολόγησης

- Για τον διαχωρισμό των παιδιών σε ομάδες και την παροχή στοχευμένης στήριξης για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, κατά την έναρξη της σχολικής χρονιάς, χορηγούνται στα παιδιά δοκίμια αρχικής (διαγνωστικής) αξιολόγησης, τα οποία είναι διαθέσιμα στον σχετικό [σύνδεσμο](#). Συνοδεύονται από τις οδηγίες χορήγησης και τις σχάρες αξιολόγησης.
- Σημειώνεται ότι για τα παιδιά της Α΄ τάξης δημοτικού, χορηγείται διαφορετικό δοκίμιο.
- Η ολοκλήρωση της χορήγησης των δοκιμίων αναμένεται να γίνει το αργότερο μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου.
- Τα δοκίμια έχουν σχεδιαστεί στη βάση του [Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών \(Α.Π.Σ.\)](#) για την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα και χορηγούνται σε κάθε νεοαφικθέντα/νεοαφικθείσα μαθητή/μαθήτρια κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.
- Ιδέες και κατευθύνσεις για τον τρόπο χορήγησης των δοκιμίων και τα μαθήματα των πρώτων ημερών στα αρχάρια παιδιά, μπορείτε να βρείτε στο Μέρος Γ΄ και στο Μέρος Δ΄ του Οδηγού αυτού.

2.1.4. Διαχωρισμός των παιδιών σε ομάδες

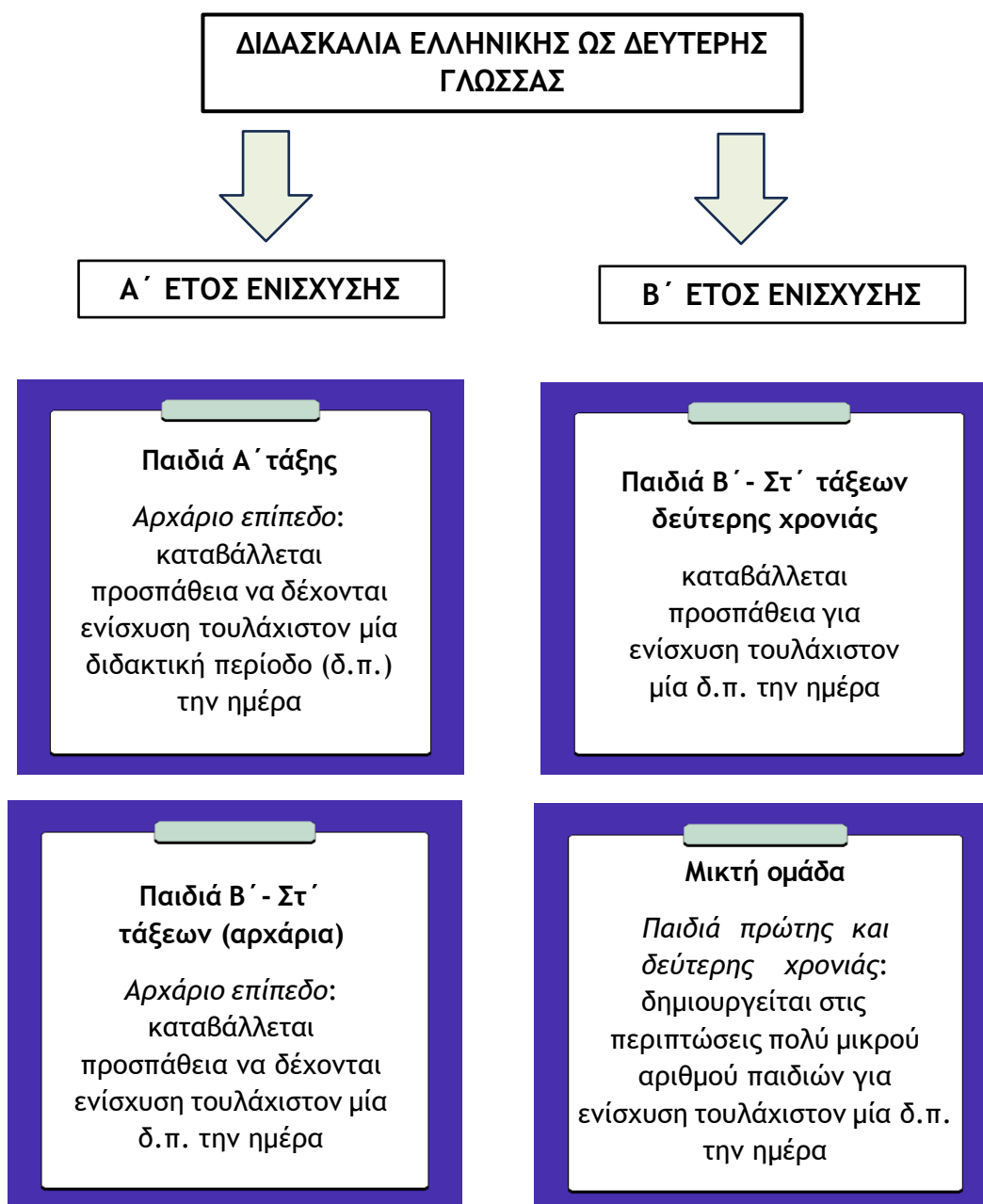
Σε όλα τα δημοτικά σχολεία που δεν συμμετέχουν στο πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ παρέχεται, από τη σχολική χρονιά 2021-2022, σημαντικό αυξημένος χρόνος για τη δημιουργία τμημάτων διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία.

Τα παιδιά που μαθαίνουν την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα, χωρίζονται σε ομάδες, ανάλογα με το επίπεδο ελληνομάθειάς τους, όπως αυτό διαγιγνώσκεται με βάση τα δοκίμια αρχικής αξιολόγησης, ως εξής:

- Παιδιά Α΄ τάξης αρχάριου επιπέδου (Α΄ έτος ενίσχυσης)
- Παιδιά Β΄ - Στ΄ τάξεων αρχάριου επιπέδου (Α΄ έτος ενίσχυσης)
- Παιδιά Β΄ - Στ΄ τάξεων (Β΄ έτος ενίσχυσης).

Κάθε ομάδα μπορεί να περιλαμβάνει μέχρι και 12 παιδιά (αρχάρια παιδιά Α΄ τάξης, αρχάρια παιδιά Β΄ έως Στ΄ τάξης, παιδιά που δέχονται ενίσχυση για δεύτερη σχολική χρονιά).

Ο τρόπος δημιουργίας των ομάδων αποτυπώνεται στο σχήμα που ακολουθεί.

2.1.5. Αξιοποίηση παρεχόμενου χρόνου

- Κάθε σχολείο λαμβάνει συγκεκριμένο αριθμό περιόδων, οι οποίες αναμένεται να αξιοποιούνται **αποκλειστικά** και μόνο για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Υπενθυμίζεται ότι, από τη σχολική χρονιά 2021-2022, οι περίοδοι ενισχυτικής διδασκαλίας για την ελληνική γλώσσα στα σχολεία που υπάρχει Κύκλος Α και Κύκλος Β **υπολογίζονται συνολικά**. Ως εκ τούτου, οι ομάδες των αρχαρίων και των παιδιών του δεύτερου έτους ενίσχυσης των τάξεων Β' - Στ', θα σχηματίζονται με παιδιά και των δύο κύκλων.
- Τις περιόδους ενισχυτικής διδασκαλίας πρέπει να αναλαμβάνει **μόνο ένας/μία εκπαιδευτικός**, ο/η οποίος/α έχει τύχει συστηματικής επιμόρφωσης τα προηγούμενα

2.1.5. Αξιοποίηση παρεχόμενου χρόνου

χρόνια ή/και έχει σχετικά ακαδημαϊκά προσόντα στα θέματα διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, στη διγλωσσία, ή/και στη διαπολιτισμική εκπαίδευση.

- Οι ομάδες που δημιουργούνται περιλαμβάνουν μέχρι 12 παιδιά και καταβάλλεται προσπάθεια να δέχονται **ενίσχυση σε καθημερινή βάση**. Σε καμία περίπτωση ο χρόνος που παραχωρείται **δεν αξιοποιείται σε ατομικά μαθήματα**.
- Μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου, αναμένεται η συμπλήρωση και αποστολή του εντύπου **ΥΠΑΝ ΔΔΕ 18 «Πληροφοριακό Δελτίο για την ενισχυτική διδασκαλία σε Μαθητές/Μαθήτριες με μεταναστευτική βιογραφία»** στα Επαρχιακά Γραφεία Παιδείας, όπου θα καταγράφεται ο τρόπος διαχωρισμού των περιόδων ενίσχυσης, καθώς και το όνομα του/της εκπαιδευτικού που θα διδάσκει την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα.

Πιο κάτω, παρατίθενται **ενδεικτικά** παραδείγματα κατανομής των περιόδων που έχουν παραχωρηθεί σε συγκεκριμένα σχολεία.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 1

(21 - 30 παιδιά)

Τα παιδιά χωρίζονται σε τρεις ομάδες με βάση το επίπεδο ελληνομάθειάς τους. Κάθε ομάδα δέχεται ενίσχυση τουλάχιστον μία δ.π. την ημέρα.

Μία ομάδα πέντε παιδιών, τα οποία φοιτούν στην **Α΄ τάξη** και είναι **αρχάρια**

Περίοδοι διδασκαλίας την εβδομάδα για την ομάδα: επτά

Παράδειγμα κατανομής διδακτικών περιόδων για 23 παιδιά
Σχολείο 1 (20 δ.π.)

Μία ομάδα δέκα παιδιών, τα οποία είναι **αρχάρια (δέχονται ενίσχυση για πρώτη φορά)** των τάξεων **Β΄ έως Στ΄**

Περίοδοι διδασκαλίας την εβδομάδα για την ομάδα: επτά

Μία ομάδα οκτώ παιδιών, τα οποία **δέχονται ενίσχυση για δεύτερη χρονιά**

Περίοδοι διδασκαλίας την εβδομάδα για την ομάδα: έξι

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 2

(16 - 20 παιδιά)

Τα παιδιά χωρίζονται σε τρεις ομάδες με βάση το επίπεδο ελληνομάθειάς τους. Κάθε ομάδα δέχεται ενίσχυση τουλάχιστον μία δ.π. την ημέρα.

Μία ομάδα τεσσάρων παιδιών, τα οποία φοιτούν στην Α΄ τάξη και είναι αρχάρια

Περίοδοι διδασκαλίας την εβδομάδα για την ομάδα: πέντε

Παράδειγμα κατανομής διδακτικών περιόδων για 20 παιδιά
Σχολείο 2 (15 δ.π.)

Μία ομάδα οκτώ παιδιών, τα οποία είναι αρχάρια (δέχονται ενίσχυση για πρώτη φορά) των τάξεων Β΄ έως Στ΄

Περίοδοι διδασκαλίας την εβδομάδα για την ομάδα: πέντε

Μία ομάδα οκτώ παιδιών, τα οποία δέχονται ενίσχυση για δεύτερη χρονιά

Περίοδοι διδασκαλίας την εβδομάδα για την ομάδα: πέντε

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 3

(6 - 15 παιδιά)

Τα παιδιά χωρίζονται σε δύο μικτές ομάδες με βάση το επίπεδο ελληνομάθειάς τους. Κάθε ομάδα δέχεται ενίσχυση μία δ.π. την ημέρα.

Μία ομάδα πέντε παιδιών, τα οποία φοιτούν στην Α΄ τάξη και είναι αρχάρια

Περίοδοι διδασκαλίας την εβδομάδα για την ομάδα: πέντε

Παράδειγμα κατανομής διδακτικών περιόδων για 14 παιδιά

Σχολείο 3 (10 δ.π.)

Μία ομάδα εννέα παιδιών, πέντε από τα οποία είναι αρχάρια (δέχονται ενίσχυση για πρώτη φορά) των τάξεων Β΄ έως Στ΄ και τέσσερα, τα οποία δέχονται ενίσχυση για δεύτερη χρονιά

Περίοδοι διδασκαλίας την εβδομάδα για την ομάδα: πέντε

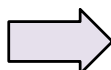
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ 4

(1 - 5 παιδιά)

Τα παιδιά σχηματίζουν μία μικτή ομάδα ανεξάρτητα με το επίπεδο ελληνομάθειάς τους. Δέχονται ενίσχυση μία δ.π. την ημέρα.

Παράδειγμα κατανομής διδακτικών περιόδων για 5 παιδιά

Σχολείο 4 (5 δ.π.)

Μία ομάδα πέντε παιδιών, δύο από τα οποία φοιτούν στην Α΄ τάξη και είναι αρχάρια, ένα είναι αρχάριο (δέχεται ενίσχυση για πρώτη φορά) των τάξεων Β΄ έως Στ΄ και δύο, τα οποία δέχονται ενίσχυση για δεύτερη χρονιά

Περίοδοι διδασκαλίας την εβδομάδα για την ομάδα: πέντε

2.1.6. Δημιουργία προγράμματος διδασκαλίας εκτός γενικής τάξης

Για τη δημιουργία του προγράμματος εκτός της γενικής τάξης και την παρακολούθηση της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, υπάρχουν ορισμένες προϋποθέσεις, καθώς και συστάσεις, οι οποίες περιγράφονται στη συνέχεια.

2.1.6.1. Τα παιδιά της Α΄ τάξης παραμένουν στη γενική τάξη για τα μαθήματα των Ελληνικών και των Μαθηματικών.

Συστήνεται όπως παραμένουν στη γενική τάξη στα μαθήματα που δεν απαιτούν υψηλό επίπεδο ελληνομάθειας και δεν παραμένουν στη γενική τάξη σε μαθήματα τα οποία, ειδικότερα τους πρώτους μήνες φοίτησης στο σχολείο, θα έχουν υψηλό βαθμό δυσκολίας, λόγω γλώσσας.

2.1.6.2. Στις υπόλοιπες τάξεις, Β΄-Στ΄, συστήνεται όπως τα παιδιά παραμένουν στη γενική τάξη στα Μαθηματικά και σε ορισμένα άλλα γνωστικά αντικείμενα που δεν απαιτούν υψηλό επίπεδο ελληνομάθειας.

2.1.6.3. Μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση στο τέλος Ιανουαρίου, και στη βάση των επιδόσεων των παιδιών, **οι ομάδες μπορούν να αναπροσαρμοστούν** ανάμεσα στα παιδιά των ομάδων του ίδιου επιπέδου.

2.1.6.4. Επίσης, μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση, θα μπορούσαν να γίνουν διευθετήσεις αλλαγής στο ωρολόγιο πρόγραμμα ή στο πρόγραμμα που αποχωρούν τα παιδιά από τη γενική τάξη, ώστε το δεύτερο τετράμηνο να παραμένουν στη γενική τάξη σε διαφορετικά μαθήματα από αυτά του πρώτου τετραμήνου.

Ποια παιδιά της Α΄ τάξης θα παρακολουθήσουν τα μαθήματα της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας;

Σημείωση για συμμετοχή στις ομάδες της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας των αρχάριων παιδιών της Α΄ τάξης

Τα στοιχεία των αρχάριων παιδιών που φοιτούν στην Α΄ τάξη καταχωρίζονται από τις διευθύνσεις των σχολείων, πριν την έναρξη της σχολικής χρονιάς. Οι πληροφορίες που δίνονται αναφορικά με το επίπεδο ελληνομάθειας των παιδιών εξασφαλίζονται από το νηπιαγωγείο στο οποίο φοίτησαν και συνεπώς πρέπει να μελετώνται με ιδιαίτερη προσοχή στην αρχή της σχολικής χρονιάς, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν θα ενταχθούν στην ομάδα παιδιών της Α΄ τάξης που θα παρακολουθεί το πρόγραμμα διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας.

Ως εκ τούτου, πρέπει να χορηγείται στα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία της Α΄ τάξης το δοκίμιο αρχικής αξιολόγησης και να εξετάζεται κατά πόσον κατέχουν το απαραίτητο λεξιλόγιο, για να μπορούν να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις της γενικής τάξης.

Ακολούθως, η κάθε σχολική μονάδα θα πρέπει να αποφασίσει για τη συμμετοχή ή μη ενός παιδιού της Α΄ τάξης στις ομάδες διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, ενημερώνοντας σχετικά τον/την οικείο/α Ε.Δ.Ε.

2.1.7. Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών για την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα

Η διδασκαλία της δεύτερης γλώσσας απαιτεί διαφορετική προσέγγιση από αυτήν που ακολουθείται για τη διδασκαλία της πρώτης γλώσσας. Για τον λόγο αυτό:

- Εφαρμόζεται το [Α.Π.Σ. για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας](#) στην Κύπρο, το οποίο περιλαμβάνει δείκτες επιτυχίας και επάρκειας, ανά ηλικία και ανά επίπεδο ελληνομάθειας.
- Ο/Η διευθυντής/διευθύντρια του σχολείου αναμένεται να ελέγχει την εφαρμογή του Α.Π.Σ. και την επίτευξη των δεικτών που περιλαμβάνει.

2.1.8. Σταθερός χώρος διδασκαλίας

Η διδασκαλία της δεύτερης γλώσσας απαιτεί αυξημένη χρήση της τεχνολογίας, εποπτικού υλικού (κάρτες, παιχνίδια, σταθμοί εργασίας), καθώς και οπτικοακουστικού υλικού (ηχεία, τραγούδια, βίντεο), για την παροχή των κατάλληλων στηριγμάτων και ερεθισμάτων.

Ως εκ τούτου, εκεί και όπου αυτό είναι εφικτό, συστήνεται από την αρχή της σχολικής χρονιάς η ύπαρξη σταθερού χώρου διεξαγωγής των μαθημάτων, για την κάθε ομάδα που θα σχηματιστεί.

2.1.9. Δημιουργία ατομικού φακέλου μαθητή/μαθήτριας

Για την παρακολούθηση της προόδου των παιδιών στην ελληνική γλώσσα είναι απαραίτητη η δημιουργία **ατομικού φακέλου προόδου** είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή.

Στον φάκελο, τοποθετούνται οι εργασίες κάθε παιδιού, καθώς και όλες οι αξιολογήσεις του, περιλαμβανομένων και των δοκιμών αρχικής, ενδιάμεσης και τελικής αξιολόγησης.

Ο/Η διευθυντής/διευθύντρια του σχολείου ελέγχει τη δημιουργία και την τήρηση του συγκεκριμένου φακέλου για κάθε παιδί ξεχωριστά.

2.1.10. Διάγνωση προηγούμενου εκπαιδευτικού ιστορικού και επικοινωνία με γονείς/κηδεμόνες

- Στα σχολεία της Κύπρου, φοιτούν παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία, τα οποία είχαν κανονική φοίτηση σε σχολείο της χώρας προέλευσής τους πριν φοιτήσουν στο κυπριακό σχολείο, παιδιά που θα φοιτήσουν στην Α΄ τάξη και θα μάθουν για πρώτη φορά τον μηχανισμό ανάγνωσης, αλλά και παιδιά που έρχονται σε ηλικία μεγαλύτερη της Α΄ τάξης και δεν έχουν φοιτήσει ποτέ σε σχολείο. Το στοιχείο αυτό, διαφοροποιεί και τον τρόπο διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, γι' αυτό και είναι σημαντική η εξασφάλιση αυτής της πληροφορίας για κάθε παιδί και η διάγνωση των προηγούμενων γνώσεων που κατέχει.
- Υπάρχουν διαθέσιμα [μεταφρασμένα ερωτηματολόγια προς τους γονείς/κηδεμόνες](#), για την εξασφάλιση του εκπαιδευτικού ιστορικού των παιδιών.
- Από τη φετινή σχολική χρονιά 2026-2027 υπάρχουν διαθέσιμοι οι [Οδηγοί γονέων και κηδεμόνων σε οκτώ γλώσσες](#). Οι οδηγοί περιλαμβάνουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τη **φοίτηση στο δημοτικό σχολείο** (κανονισμοί, κώδικας συμπεριφοράς, εγγραφές, είδη σχολείων, δράσεις σχολείων), καθώς και ειδικό μέρος με πληροφορίες για τη φοίτηση στην **Α΄ τάξη δημοτικού** (ιδιαιτερότητα Α΄ τάξης, πώς υποστηρίζουμε τα παιδιά στο σπίτι στα μαθήματα των Ελληνικών και των Μαθηματικών με προτάσεις δραστηριοτήτων).
- Παράλληλα, από τη φετινή σχολική χρονιά είναι διαθέσιμες διάφορες [ανακοινώσεις και επιστολές](#), για την επικοινωνία με τους γονείς/κηδεμόνες, μεταφρασμένες σε οκτώ γλώσσες (έχουν μεταφραστεί 52 ανακοινώσεις-επιστολές για θέματα όπως: ενημέρωση για συναντήσεις με γονείς/κηδεμόνες, ενημερώσεις για εκδηλώσεις, επισκέψεις, συναντήσεις με ψυχολόγο, φωτογράφιση, Σχολική Έκθεση Προόδου, γιορτές, θέατρο, εκδρομές, κώδικα συμπεριφοράς, πρώτες μέρες στην Α΄ τάξη δημοτικού, κώδικας συμπεριφοράς, ανάπτυξη φιλιανγνωσίας, αγορά βιβλίων, πληροφορίες για το e-ΔΕΑ, συναντήσεις συνδέσμου γονέων/κηδεμόνων, έντυπα συγκατάθεσης γονέων για δημιουργία λογαριασμού Office 365, έντυπα για εκπαιδευτικές κατασκηνώσεις και πρόγραμμα κατασκηνώσεων, έντυπα για συνεργασία με την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, ενημέρωση για διεκπεραίωση της κατ' οίκον εργασίας, έντυπα για επίσκεψη στο γυμνάσιο, έντυπα για προγράμματα περιβαλλοντικής αγωγής κ.λπ.).
- Για διευκόλυνση της επικοινωνίας με τους γονείς/κηδεμόνες, έχουν μεταφραστεί και αρκετά επίσημα έγγραφα της Δ.Δ.Ε. στα αγγλικά, βουλγαρικά, αραβικά, γεωργιανά, ρωσικά, ουκρανικά, κινέζικα και ρουμανικά, τα οποία είναι αναρτημένα στον σχετικό [σύνδεσμο](#) ή στον [σύνδεσμο](#).
- Σημαντική πληροφορία για τον/την εκπαιδευτικό της γενικής τάξης είναι και η διάγνωση των προηγούμενων γνώσεων των παιδιών σε άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπως στα Μαθηματικά. Για τον σκοπό αυτό υπάρχουν μεταφρασμένα δοκίμια ανά τάξη, τα οποία είναι αναρτημένα στον σχετικό [σύνδεσμο](#).

2.1.11. Δημιουργία ομάδας υποδοχής παιδιών

Τα νεοεισερχόμενα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία σε ένα σχολείο, πέρα από τη γλώσσα, χρειάζεται να εξοικειωθούν και με άλλα στοιχεία της καθημερινότητας και της κουλτούρας του σχολείου (κανόνες, στολή, γνωριμία με τον περιβάλλοντα χώρο, εξασφάλιση μεταφραστών/ριών). Για τον λόγο αυτό προτείνεται η δημιουργία **ομάδας υποδοχής παιδιών**. Η ομάδα θα μπορούσε να αποτελείται από άτομα του διδακτικού προσωπικού του σχολείου, μαζί με παιδιά που θα έχουν εκπαιδευτεί ανάλογα γι' αυτό (κατάλογος αρμοδιοτήτων φίλου/ης βοηθού, μπρελόκ με λέξεις γλώσσας επιβίωσης, δίγλωσσες ανακοινώσεις κ.λπ.).

Περισσότερες πληροφορίες και υλικό για τους τρόπους υποδοχής παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία κατά τις πρώτες μέρες φοίτησής τους στο σχολείο, τις ενέργειες που μπορούν να γίνουν και άλλη βοήθεια, μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του έργου «[Ελληνικά στο δημοτικό: Υποστήριξη εκπαιδευτικών και Υπηκόων Τρίτων Χωρών](#)» και στον [Οδηγό υποδοχής παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία: Οι πρώτες μέρες στο σχολείο](#).

2.1.12. Χρονοδιαγράμματα για την παρακολούθηση της προόδου των παιδιών

- **Σεπτέμβριος:** χορηγούνται τα διαγνωστικά δοκίμια Ελληνικών, το ερωτηματολόγιο γονέων/κηδεμόνων, το μεταφρασμένο δοκίμιο Μαθηματικών
- **Τέλος Οκτωβρίου:** τα παιδιά που είναι μεγαλύτερα της Α΄ τάξης και με προηγούμενο γραμματισμό, αναμένεται να έχουν μάθει να διαβάζουν στα Ελληνικά
- **Ανά τετράμηνο:** έλεγχος των θεματικών ενοτήτων που έχουν διδαχθεί ανά επίπεδο
- **Τέλος Ιανουαρίου:** χορήγηση δοκιμίων ενδιάμεσης αξιολόγησης - αναπροσαρμογή του ωρολογίου προγράμματος
- **Τέλος Μαΐου - αρχές Ιουνίου:** χορήγηση δοκιμίων τελικής αξιολόγησης

2.1.13. Δοκίμια ενδιάμεσης αξιολόγησης

Στο τέλος Ιανουαρίου, διεξάγεται η ενδιάμεση αξιολόγηση των παιδιών, η οποία είναι αναρτημένη στον [σύνδεσμο](#).

Στόχος της ενδιάμεσης αξιολόγησης είναι η παρακολούθηση της προόδου των παιδιών και η αναπροσαρμογή των ομάδων, εάν αυτό κριθεί απαραίτητο.

Συστήνεται, επίσης, και αλλαγή στο ωρολόγιο πρόγραμμα, ώστε τα παιδιά να μην αποχωρούν από τα ίδια γνωστικά αντικείμενα από τη γενική τάξη.

Οι εκπαιδευτικοί της γενικής τάξης ενημερώνονται για τα αποτελέσματα των δοκιμίων (αρχικής και ενδιάμεσης αξιολόγησης), θέτουν, από κοινού, στόχους με τον/την εκπαιδευτικό της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας και συνεργάζονται, ώστε να παρέχεται διαφοροποιημένο υλικό και στη γενική τάξη.

2.1.14. Δοκίμια τελικής αξιολόγησης

Η τελική αξιολόγηση διενεργείται στα τέλη Μαΐου - αρχές Ιουνίου.

Τα δοκίμια είναι αναρτημένα στον [σύνδεσμο](#).

Τα δοκίμια τοποθετούνται στους ατομικούς φακέλους των παιδιών και φυλάγονται, για ενημέρωση των εκπαιδευτικών της επόμενης σχολικής χρονιάς, καθώς και των εκπαιδευτικών της γενικής τάξης.

[Ιστοσελίδα έργου «Ελληνικά στο δημοτικό: Υποστήριξη εκπαιδευτικών και Υ.Τ.Χ.»](#)

2.1.15. Συχνές ερωτήσεις για το πρόγραμμα

1

Ποιος είναι ο ρόλος του/της διευθυντή/διευθύντριας σχετικά με το πρόγραμμα διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας;

Ο/Η διευθυντής/διευθύντρια του σχολείου αναμένεται να επιβλέπει καθόλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, την οργάνωση του προγράμματος, ως εξής:

- **Δημιουργεί ξεχωριστό, ειδικό αρχείο (ή φάκελο)** για το πρόγραμμα της ενισχυτικής διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία. Στον φάκελο αυτό, αναμένεται να τοποθετούνται **όλα τα στοιχεία που αφορούν στο πρόγραμμα**, ώστε να αξιοποιούνται από την ίδια τη σχολική μονάδα, για σκοπούς προγραμματισμού και για να παρέχονται πληροφορίες

και σχετική ανατροφοδότηση στον/στην οικείο/α Ε.Δ.Ε. και στη Δ.Δ.Ε., όποτε αυτά ζητηθούν.

- Ετοιμάζει τον **σχεδιασμό** με τους στόχους και τις προτεραιότητες της σχολικής χρονιάς, για όλα τα επίπεδα (παιδιά πρώτης και δεύτερης χρονιάς) και για τα παιδιά που χρειάζονται περαιτέρω ενίσχυση στην ελληνική γλώσσα, και τα οποία έχουν συμπληρώσει τα δύο χρόνια στο πρόγραμμα.
- Συμπληρώνει δύο φορές τον χρόνο (τον Οκτώβριο και τον Φεβρουάριο) το **ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο** που θα αποστέλλεται από τη Δ.Δ.Ε., αμέσως μετά την ολοκλήρωση της χορήγησης των δοκιμών αρχικής και ενδιάμεσης αξιολόγησης των παιδιών που παρακολουθούν το πρόγραμμα διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας (αναφορά στους Μ.Ο. των παιδιών ανά επίπεδο, των δεξιοτήτων στις οποίες παρουσίασαν πρόοδο ή τυχόν δυσκολίες κ.λπ.).

Επιβλέπει επίσης:

1. Την κατανομή των περιόδων και τον διαχωρισμό των παιδιών σε ομάδες
2. Τη χορήγηση των διαγνωστικών δοκιμών και του ερωτηματολογίου για γονείς/κηδεμόνες
3. Τη χρήση του υποστηρικτικού και επιμορφωτικού υλικού
4. Την εφαρμογή του Α.Π.Σ.
5. Τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε επιμορφωτικές δράσεις.

Παράλληλα, διασφαλίζει ότι:

1. Υπάρχει συνεργασία του/της εκπαιδευτικού διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας με τον/την εκπαιδευτικό της γενικής τάξης.
2. Τηρείται ατομικός φάκελος για το κάθε παιδί.
3. Αξιοποιείται στο μέγιστο ο διδακτικός χρόνος που παραχωρείται και χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνον, για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία.
4. Αξιοποιείται όλος ο διαθέσιμος χρόνος και δεν γίνεται πολυδιάσπαση των διαθέσιμων περιόδων σε πολλούς/ές εκπαιδευτικούς, αλλά οι περίοδοι ενίσχυσης δίνονται αποκλειστικά σε έναν/μία εκπαιδευτικό.
5. Υπάρχει σταθερός χώρος διδασκαλίας, όπου αυτός προσφέρεται.

2

Ποια διαφορά έχουν τα δοκίμια αρχικής, ενδιάμεσης και τελικής αξιολόγησης από τα δοκίμια ελληνομάθειας του Κ.Ε.Ε.Α.;

- Τα δοκίμια αρχικής, ενδιάμεσης και τελικής αξιολόγησης χρησιμοποιούνται για σκοπούς αρχικής και διαμορφωτικής αξιολόγησης των παιδιών.
- Με τα διαγνωστικά δοκίμια αρχικής αξιολόγησης λαμβάνονται πληροφορίες για τις ανάγκες των παιδιών σε κάθε γλωσσική δεξιότητα, με στόχο τον κατάλληλο διαχωρισμό σε ομάδες με βάση τις ανάγκες αυτές, καθώς και την ενημέρωση των εκπαιδευτικών της γενικής τάξης.
- Με τα δοκίμια ενδιάμεσης αξιολόγησης επιτυγχάνεται η διαμορφωτική αξιολόγηση των παιδιών και η αναπροσαρμογή των ομάδων με βάση την πορεία και την πρόοδό τους, τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο της σχολικής χρονιάς.
- Η τελική αξιολόγηση αποσκοπεί στην αποτίμηση της προόδου των παιδιών, με βάση τους δείκτες επιτυχίας και επάρκειας του επιπέδου γλωσσομάθειάς τους και την ενημέρωση του/της εκπαιδευτικού της επόμενης σχολικής χρονιάς.
- Τα δοκίμια ελληνομάθειας του Κ.Ε.Ε.Α. χορηγούνται από εξωτερικούς συνεργάτες/ιδες (εκτός από τη σχολική χρονιά 2025-2026) και καταγράφουν το επίπεδο ελληνομάθειας των παιδιών, με βάση το οποίο παραχωρούνται οι περίοδοι ενισχυτικής διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στα σχολεία.

- Κάθε παιδί που εγγράφεται στο σχολείο, αρχικά, κάνει το διαγνωστικό δοκίμιο ελληνομάθειας για διάγνωση αναγκών και εντάσσεται στις υφιστάμενες ομάδες.
- Συμπληρώνεται, επίσης, το ερωτηματολόγιο γονέων/ κηδεμόνων για διάγνωση του προηγούμενου γραμματισμού, καθώς και το μεταφρασμένο δοκίμιο Μαθηματικών.
- Τον πρώτο μήνα φοίτησης του παιδιού, για διευκόλυνση της ένταξης σε μία από τις υφιστάμενες ομάδες μπορεί να γίνονται ατομικά μαθήματα, αφιερώνοντας προσωρινά 1-2 περιόδους την εβδομάδα από τις άλλες ομάδες, ώστε να γίνει κατάλληλη προετοιμασία. Για παράδειγμα, αν μια ομάδα διδάσκεται έξι περιόδους την εβδομάδα, για έναν μήνα μπορούν οι περίοδοι να γίνουν πέντε, ώστε η μία να αφιερωθεί σε ατομικά μαθήματα στο νεοεισερχόμενο παιδί. Νοείται ότι οι περίοδοι θα επανέλθουν στις έξι, μετά από την πάροδο του ενός μηνός.
- Όσον αφορά στα δοκίμια ελληνομάθειας του Κ.Ε.Ε.Α., η χορήγηση του αρχικού δοκιμίου θα γίνει την επόμενη σχολική χρονιά και εάν διαπιστωθεί ανάγκη, τότε το παιδί θα δικαιούται να επωφεληθεί με αυτό τον τρόπο τρία χρόνια ενίσχυσης.

3

Τι μπορεί να γίνει με τα παιδιά που εγγράφονται στο σχολείο, αφού έχουν δημιουργηθεί οι ομάδες, στη μέση της σχολικής χρονιάς;

2.1.16. Κατάλογος ελέγχου ενεργειών

ΠΟΤΕ	Ενέργεια	Παρατηρήσεις	Έλεγχος
Σεπτέμβριος	Ενημέρωση και αξιοποίηση αποτελεσμάτων του προγράμματος Ελληνομάθειας (Κ.Ε.Ε.Α.), της σχολικής χρονιάς 2025-2026	Τα αποτελέσματα θα σταλούν σε έντυπη μορφή στα σχολεία από το Π.Ι.	
	Οργάνωση και καθορισμός σταθερού χώρου διεξαγωγής των μαθημάτων για την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα	Ο χώρος εξοπλίζεται με το απαραίτητο υλικό	
	Δημιουργία ομάδας υποδοχής παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία	Η ομάδα αναλαμβάνει να υποδεχθεί τα νεοεισερχόμενα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία και να τα βοηθήσει να εξοικειωθούν με τους χώρους του σχολείου και με βασικά στοιχεία της καθημερινότητάς του	
	Χορήγηση δοκιμών αρχικής αξιολόγησης	- Απαραίτητα για τη δημιουργία των ομάδων - Το αργότερο μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου θα πρέπει να έχουν χορηγηθεί τα δοκίμια και να δημιουργηθούν οι ομάδες - Τα δοκίμια είναι διαθέσιμα στον σχετικό σύνδεσμο	
	Ετοιμασία πλάνου με συγκεκριμένους στόχους και προτεραιότητες για το πρόγραμμα Ελληνομάθειας της παρούσας σχολικής χρονιάς 2026-2027	Το πλάνο καταχωρίζεται στον ειδικό φάκελο/αρχείο που έχει δημιουργηθεί	
	Χορήγηση μεταφρασμένων δοκιμών Μαθηματικών στα παιδιά για διάγνωση των γνώσεων τους στο γνωστικό αντικείμενο	Διαθέσιμα στον σχετικό σύνδεσμο	
	Χορήγηση μεταφρασμένων ερωτηματολογίων στους γονείς/κηδεμόνες για διάγνωση	Διαθέσιμα στον σχετικό σύνδεσμο	

ΠΟΤΕ	Ενέργεια	Παρατηρήσεις	Έλεγχος
Σεπτέμβριος - Οκτώβριος	προηγούμενου εκπαιδευτικού ιστορικού των παιδιών		
	Χορήγηση Οδηγού γονέων/ κηδεμόνων με τα βασικά στοιχεία για φοίτηση στο δημοτικό σχολείο	Ο Οδηγός είναι μεταφρασμένος σε οκτώ γλώσσες και το Β΄ μέρος του είναι αφιερωμένο στους γονείς/κηδεμόνες παιδιών της Α΄ τάξης δημοτικού	
	Μελέτη και αξιοποίηση των μεταφρασμένων ανακοινώσεων-επιστολών για τους γονείς/κηδεμόνες	Οι ανακοινώσεις αφορούν σε θέματα καθημερινής επικοινωνίας του σχολείου με το σπίτι και περιλαμβάνουν αρκετά από τα πρώτα οργανωτικά στοιχεία για την έναρξη της σχολικής χρονιάς	
	Αποστολή εντύπου ΥΠΑΝ ΔΔΕ 18, το αργότερο μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου	Στο έντυπο ΥΠΑΝ ΔΔΕ 18, καταγράφονται οι απαραίτητες πληροφορίες για το προσωπικό που θα αναλάβει τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας	
	Α.Π.Σ. για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας	- Διαθέσιμο στον σχετικό σύνδεσμο - Ενημέρωση των εκπαιδευτικών της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας και των εκπαιδευτικών της γενικής τάξης για μελέτη του - Έλεγχος της εφαρμογής του καθόλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς	
	Οργάνωση επιμορφωτικών δράσεων	Ενδοσχολικά, σε συνεργασία με τον/την οικείο/α Ε.Δ.Ε., συμμετοχή στα δίκτυα του Π.Ι.	
Οκτώβριος	Συμπλήρωση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου της Δ.Δ.Ε.	Ο σχετικός σύνδεσμος θα αποστέλλεται από τη Δ.Δ.Ε.	

2. Μέρος Α΄ - Οργάνωση προγράμματος

ΠΟΤΕ	Ενέργεια	Παρατηρήσεις	Έλεγχος
Τέλος Ιανουαρίου	Χορήγηση δοκιμίων ενδιάμεσης αξιολόγησης σε όλες τις ομάδες της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας	Τα δοκίμια είναι διαθέσιμα στον σχετικό σύνδεσμο	
Αρχές Φεβρουαρίου	Συμπλήρωση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου της Δ.Δ.Ε.	Ο σχετικός σύνδεσμος θα αποστέλλεται από τη Δ.Δ.Ε.	
Τέλος Μαΐου - αρχές Ιουνίου	Χορήγηση δοκιμίων τελικής αξιολόγησης σε όλες τις ομάδες της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας	Τα δοκίμια είναι διαθέσιμα στον σχετικό σύνδεσμο	

An abstract graphic featuring a thick green ring and a solid dark blue circle. The ring is positioned such that it overlaps with the blue circle on the left side. The text is centered within the white space of the green ring.

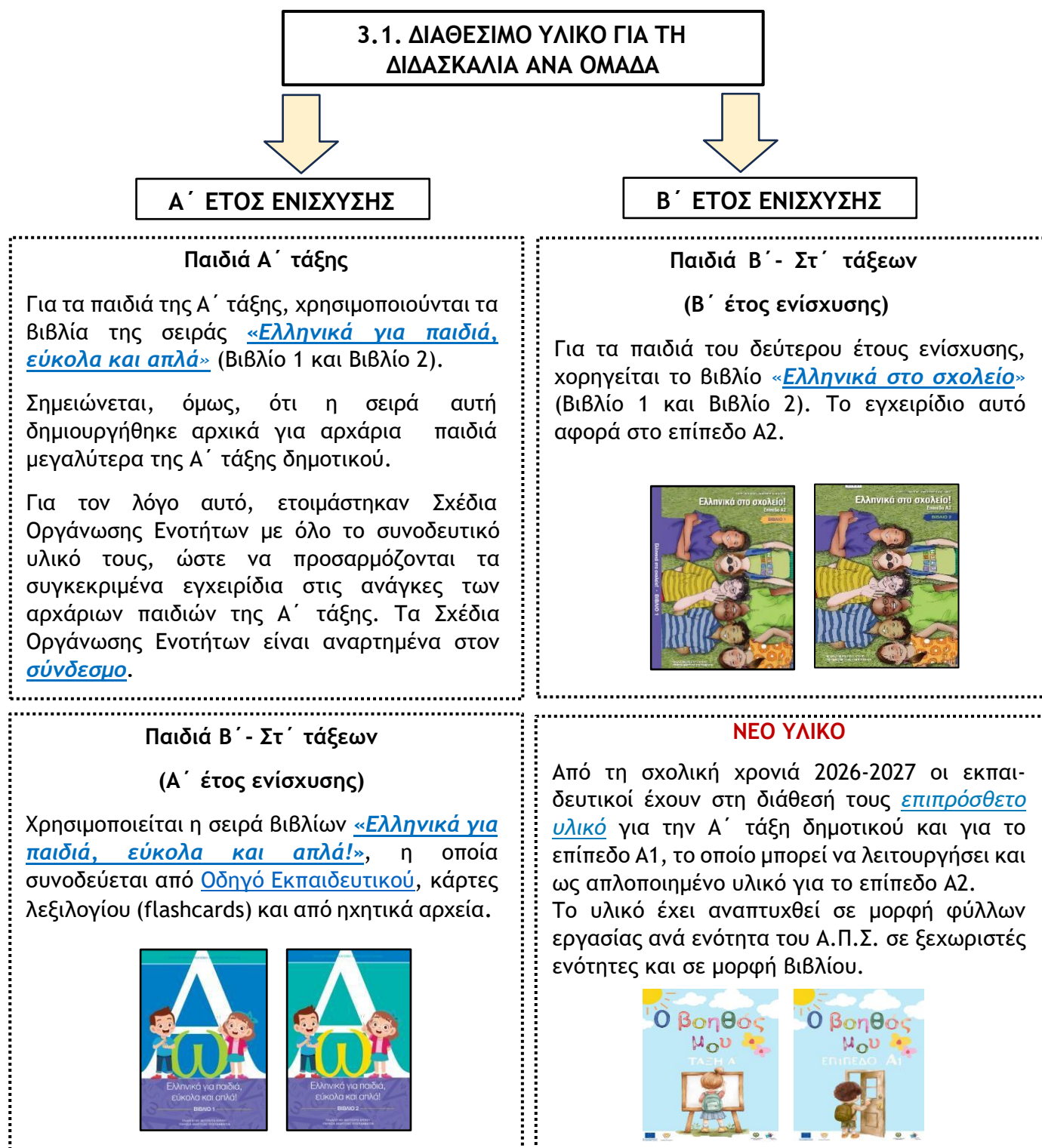
ΜΕΡΟΣ Β΄

**ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
ΥΛΙΚΟ**

Περίληψη

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται βασικές παράμετροι που αφορούν στην οργάνωση της διδασκαλίας στην τάξη της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Γίνεται αναφορά στο υλικό που έχουν οι εκπαιδευτικοί στη διάθεσή τους: αυτό που αποστέλλεται από το Υ.Π.Α.Ν. στα σχολεία, καθώς και άλλο υλικό που μπορούν να αξιοποιήσουν.

Το υλικό που θα αποσταλεί στα σχολεία, την παρούσα σχολική χρονιά 2026-2027, απεικονίζεται στο σχεδιάγραμμα που ακολουθεί.

ΣΥΝΟΨΗ: ΤΑ **✓** ΚΑΙ ΤΑ **✗** ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ
ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Χρησιμοποιήστε το υλικό της Α' τάξης, το οποίο προσαρμόζει τα βιβλία «Ελληνικά για παιδιά, εύκολα και απλά!», για τα αρχάρια παιδιά της Α' τάξης.

Ο κύριος οδηγός για τη διδασκαλία σε κάθε επίπεδο είναι το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών για την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα και οι δείκτες επιτυχίας και επάρκειας.

Δείτε το νέο υποστηρικτικό υλικό που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου «Ελληνικά στο δημοτικό: Υποστήριξη εκπαιδευτικών και Υ.Τ.Χ.». Το υλικό εμπλουτίζει το υπάρχον υλικό και προσφέρει ευκαιρίες για διαφοροποίηση της διδασκαλίας. Αφορά στις ενότητες της Α' τάξης και του επιπέδου Α1 και μπορεί να λειτουργήσει και ως διαφοροποιημένο υλικό για το επίπεδο Α2.

Μην παραμελείτε να συνεργάζεστε με τον/την εκπαιδευτικό της γενικής τάξης στην οποία φοιτούν τα παιδιά των ομάδων σας, ιδιαίτερα στην Α' τάξη.

Στην Α' τάξη διδάσκουμε τους θεματικούς κύκλους και όχι τον μηχανισμό ανάγνωσης. Ο μηχανισμός ανάγνωσης διδάσκεται στη γενική τάξη, ενώ στην τάξη της ελληνικής γίνεται εμπέδωση των γραμμάτων που διδάσκονται στη γενική τάξη, μέσα από τον εκάστοτε θεματικό κύκλο, τον οποίο διδάσκουμε τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, στη βάση του Α.Π.Σ.

Μην παραλείπετε να συμβουλευέστε τον «Οδηγό Εκπαιδευτικού» για την εφαρμογή των δραστηριοτήτων των βιβλίων «Ελληνικά για παιδιά, εύκολα και απλά!». Η σειρά των δραστηριοτήτων, όπως παρουσιάζεται στα βιβλία, έγινε με αυτό τον τρόπο για λόγους ομοιομορφίας των ενοτήτων, και όχι γιατί πρέπει να διδάσκονται με αυτή τη σειρά. Στον «Οδηγό Εκπαιδευτικού», δίνονται οι απαραίτητες επεξηγήσεις για κάθε δραστηριότητα, καθώς και για τον τρόπο και τη σειρά που διδάσκεται.

3.2. ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΥΛΙΚΟ ΣΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Πέρα από το έντυπο υλικό που αποστέλλεται στα δημοτικά σχολεία για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, οι εκπαιδευτικοί έχουν στη διάθεσή τους πληθώρα επιπλέον υλικού. Μέρος του υλικού που παρουσιάζεται δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του έργου «Ελληνικά στο δημοτικό: Υποστήριξη εκπαιδευτικών και Υ.Τ.Χ.» και του έργου «Μαθαίνω ελληνικά στο νηπιαγωγείο: Υποστήριξη νηπιαγωγών και Υψηλών Τρίτων Χωρών», τα οποία υλοποιούνται ή υλοποιήθηκαν από τη Δ.Δ.Ε. με συγχρηματοδότηση από την Ε.Ε. και την Κυπριακή Δημοκρατία.

Εφαρμογή (application) εκμάθησης ελληνικών

Η εφαρμογή περιλαμβάνει περισσότερες από 800 διαδραστικές δραστηριότητες για 82 θεματικές (ακούω και διαλέγω, τροχός της τύχης, bingo, ακούω και βάζω τις εικόνες στη σειρά, drag and drop, παιχνίδι μνήμης κ.ά.).

Τη φετινή σχολική χρονιά θα διατίθεται για πιλοτική χρήση με σκοπό την αποστολή ανατροφοδότησης και την οριστικοποίησή της, από τον Ιανουάριο του 2027.

Η εφαρμογή περιλαμβάνει δραστηριότητες για την εκμάθηση του μηχανισμού ανάγνωσης και δραστηριότητες για τις θεματικές του Α.Π.Σ. των αρχάριων παιδιών της Α' τάξης, του επιπέδου Α1 και του επιπέδου Α2. Οι δραστηριότητες αφορούν στις δεξιότητες κατανόησης προφορικού λόγου και κατανόησης και παραγωγής γραπτού λόγου.

Η δοκιμαστική εκδοχή της εφαρμογής είναι διαθέσιμη μόνο διαδικτυακά, ενώ όταν οριστικοποιηθεί θα μπορεί να εγκατασταθεί και σε άλλες συσκευές (π.χ. κινητό και tablet) και θα υπάρχει πρόσβαση σε αυτήν χωρίς διαδίκτυο.

Η πρόσβαση στην εφαρμογή, προς το παρόν, είναι διαθέσιμη στο <https://mathaino-ellinika.schools.ac.cy/maeldipapp/>.

α β

Μαθαίνω ανάγνωση

Α τάξη

Επίπεδο Α1

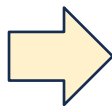

Επίπεδο Α2

Επιπλέον συνοδευτικό υλικό σε φύλλα εργασίας και σε βιβλιαράκια

Το υλικό δημιουργήθηκε για επιπλέον υποστήριξη των εκπαιδευτικών στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Είναι αναρτημένο ως ξεχωριστό αρχείο ανά ενότητα, καθώς και ως ολόκληρο βιβλιαράκι που περιλαμβάνει όλες τις ενότητες.

Βάση του υλικού αποτελούν οι δείκτες επάρκειας και επιτυχίας του Α.Π.Σ. και οι συγκεκριμένες θεματικές ενότητες της Α' τάξης και του επιπέδου Α1. Μπορεί, όμως, να χρησιμοποιηθεί και ως απλοποιημένο υλικό για το επίπεδο Α2.

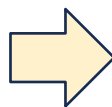
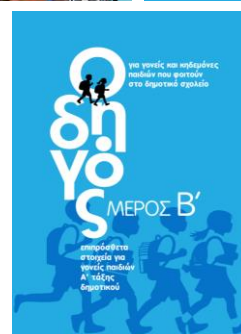
Οδηγός γονέων/κηδεμόνων

Ο Οδηγός έχει μεταφραστεί σε οκτώ γλώσσες: αγγλικά, αραβικά, βουλγαρικά, γαλλικά, γεωργιανά, ουκρανικά, ρουμανικά και ρωσικά.

Το πρώτο μέρος απευθύνεται σε όλους τους γονείς/κηδεμόνες και περιλαμβάνει πληροφορίες για τον τρόπο λειτουργίας των δημοτικών σχολείων, τον κώδικα συμπεριφοράς και τους κανονισμούς, καθώς και πληροφορίες για την Κύπρο.

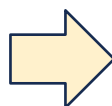
Το δεύτερο μέρος είναι αφιερωμένο σε γονείς/κηδεμόνες παιδιών της Α' τάξης δημοτικού και περιλαμβάνει πληροφορίες για την ιδιαιτερότητα της Α' τάξης, καθώς και αναφορά στο τι διδάσκεται στα μαθήματα των Ελληνικών και των Μαθηματικών, ενώ προτείνονται τρόποι και δραστηριότητες υποστήριξης των παιδιών στο σπίτι.

Παράλληλα, έχει μεταφραστεί στις ίδιες γλώσσες και ένας αριθμός ανακοινώσεων καθημερινής επικοινωνίας του σχολείου με το σπίτι (συνολικά, 52 ανακοινώσεις-επιστολές), οι οποίες είναι στη διάθεση των εκπαιδευτικών.

Οδηγός για διγλωσσία και μαθησιακές δυσκολίες/γλωσσικές διαταραχές

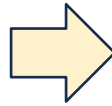
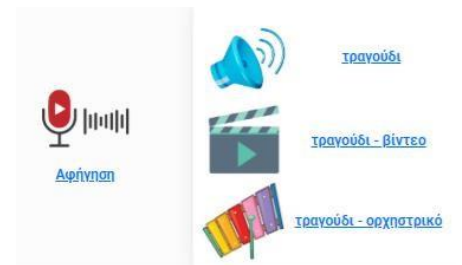
Ο Οδηγός αναπτύχθηκε σε συνέχεια των επιμορφώσεων από τη Δ.Δ.Ε. στο συγκεκριμένο θέμα. Περιλαμβάνει θεωρητική υποστήριξη, καθώς και εργαλεία για τον/την εκπαιδευτικό και προτάσεις διδασκαλίας.

**Εικονογραφημένες ιστορίες, Βίντεο
κινουμένων σχεδίων με την περίληψη κάθε
ιστορίας σε εννιά γλώσσες, αφήγηση ιστοριών
σε ηχητικό αρχείο, ένα τραγούδι για κάθε
ιστορία**

Η κάθε ιστορία δίνεται με ενισχυμένη εικονογράφηση. Το κάθε παιδί μπορεί να ακούσει την περίληψή της στην πρώτη του γλώσσα, ώστε όταν γίνεται η αφήγηση στην τάξη, να μπορεί να καταλάβει το νόημα και να θυμάται πιο εύκολα και το ελληνικό λεξιλόγιο κάθε ενότητας. Θα βρείτε τις ιστορίες, τις αφηγήσεις, τα βίντεο και τα τραγούδια, στον [σχετικό σύνδεσμο](#).

Οι θεματικές των ιστοριών περιλαμβάνουν το βασικό λεξιλόγιο πολλών από τις ενότητες που διδάσκονται στην Α' τάξη και στο επίπεδο Α1 (χαιρετισμοί-συστάσεις, εαυτός, σχολείο, μέρη του σώματος, καθημερινότητα, μέσα μαζικής μεταφοράς, ζώα, μέρη του σπιτιού, καιρός, επαγγέλματα, κ.λπ.).

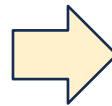

**Παραδείγματα διδασκαλίας των ιστοριών του
Νέστορα του Κάστορα στο δημοτικό σχολείο**

Στην ιστοσελίδα της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης της Δ.Δ.Ε., θα βρείτε παραδείγματα που έχουν σταλεί από τα Δημοτικά Σχολεία Λεμεσού ΙΓ' (Κ.Α) - Αγίου Σπυρίδωνα και Αγίου Τύχωνα, όπου οι ιστορίες του Νέστορα του Κάστορα συνδυάστηκαν με τις θεματικές ενότητες του Α1 και της Α' τάξης.

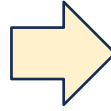
Μπορείτε να βρείτε τις παρουσιάσεις με τα παραδείγματα, ως εξής:

1. [Πάρτι γενεθλίων](#) (Ενότητα «Φαγητό - Ποτό»)
2. [Η δική μου ιστορία](#) (Ενότητα «Εαυτός» και «Χαιρετισμοί - Συστάσεις»).

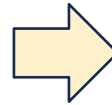
Εφαρμογή (application) λεξιλογίου

Η εφαρμογή λεξιλογίου περιλαμβάνει 200 διαδραστικές δραστηριότητες για 20 θεματικές (ακούω και διαλέγω, τροχός της τύχης, bingo, ακούω και βάζω τις εικόνες στη σειρά, drag and drop, παιχνίδι μνήμης κ.ά.). Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εμπέδωση του λεξιλογίου των εικονογραφημένων ιστοριών. Επιτρέπει την αυτόνομη εργασία των παιδιών, αφού δίνεται ανατροφοδότηση όταν η άσκηση συμπληρωθεί. Η εφαρμογή και οι οδηγίες εγκατάστασής της, βρίσκονται στον [σχετικό σύνδεσμο](#).

Διαδραστικές κάρτες λεξιλογίου

Στις 48 διαδραστικές παρουσιάσεις δίνεται ηχητική απόδοση των λέξεων, ώστε τα παιδιά να μπορούν να εργάζονται αυτόνομα, μαθαίνοντας λεξιλόγιο. Οι [διαδραστικές κάρτες](#) μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για προ-διδασκαλία του λεξιλογίου των εικονογραφημένων ιστοριών, αφού οι θεματικές ενότητες ταυτίζονται. Οι κάρτες δίνονται και σε [μορφή παρουσίασης](#).

Το κάθε εικονίδιο που φαίνεται στη διπλανή εικόνα, αντιπροσωπεύει έναν θεματικό κύκλο. Ανοίγοντάς τους, οι θεματικοί κύκλοι περιλαμβάνουν περισσότερες από μία διαδραστικές παρουσιάσεις, οι οποίες παρουσιάζουν κάθε φορά μια διαφορετική υποθεματική.

Μεταφρασμένα ηχητικά αρχεία καθημερινής επικοινωνίας και γνωστικών αντικειμένων

Στην ιστοσελίδα του έργου, μπορείτε να βρείτε διάφορες φράσεις καθημερινής επικοινωνίας (γνωριμίας, υποδοχής στο σχολείο, ρουτίνες) σε ηχητικά αρχεία σε εννιά γλώσσες. Ηχητικά αρχεία μεταφρασμένα στις ίδιες γλώσσες (ελληνικά, αγγλικά, αραβικά, βουλγαρικά, γαλλικά, γεωργιανά, ουκρανικά, ρουμανικά, ρωσικά) υπάρχουν και για διάφορα γνωστικά αντικείμενα (επεξηγήσεις, οδηγίες κ.λπ.). Τα μεταφρασμένα ηχητικά αρχεία βρίσκονται στον [σχετικό σύνδεσμο](#).

Καλημέρα σε όλους παιδιά!

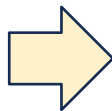
Πώς σε λένε;/ Ποιο είναι το όνομά σου;

Ιδέες για την αξιοποίηση εξοπλισμού

Σε περίπτωση που το σχολείο σας διαθέτει εξοπλισμό όπως «ο τοίχος που μιλά», «μπάρα σειροθέτησης», ή το «άλμπουμ που μιλά», μπορείτε να βρείτε ιδέες για δραστηριότητες αξιοποίησής τους ως εξής:

1. Τοίχος που μιλά: [Σύνδεσμος](#)
2. Μπάρα σειροθέτησης: [Σύνδεσμος](#)
3. Άλμπουμ που μιλά: [Σύνδεσμος](#)

Τρόποι αξιοποίησης του Recordable Talking Wall στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας

Τρόποι αξιοποίησης του Recordable Talking Panel στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας

Τρόποι αξιοποίησης του Recordable Talking Album στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας

Οδηγίες για δημιουργία δραστηριοτήτων σε λογισμικά

Μπορείτε να βρείτε οδηγίες και επεξηγήσεις για το πώς φτιάχνουμε διάφορες δραστηριότητες στα πιο κάτω λογισμικά, ως εξής:

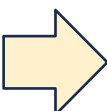
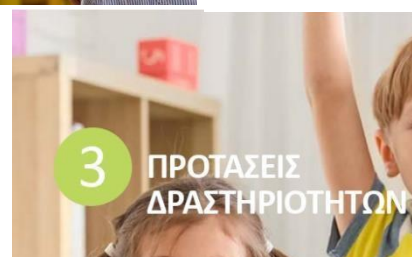
1. Λογισμικό Wordwall: [Σύνδεσμος](#)
2. Λογισμικό PlayPosit: [Σύνδεσμος](#)
3. Εφαρμογή Chatterpix: [Σύνδεσμος](#)
4. Πώς φτιάχνουμε βίντεο από παρουσίαση: [Σύνδεσμος](#)

Ιδέες για επιπλέον δραστηριότητες για όλες τις δεξιότητες

Ο Οδηγός αυτός δημιουργήθηκε πρώτιστα για το νηπιαγωγείο, όμως υπάρχουν ιδέες για δραστηριότητες, οι οποίες βοηθούν στην των ανάπτυξη όλων δεξιοτήτων. Οι δραστηριότητες είναι κατάλληλες για αρχάρια παιδιά που μαθαίνουν την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα στο δημοτικό.

Ο Οδηγός είναι διαθέσιμος στον σύνδεσμο [εδώ](#).

Στο Παράρτημα μπορείτε να βρείτε εικόνες για όλες τις θεματικές στο μέγεθος του «τοίχου που μιλά».

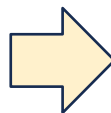
Παραδείγματα από δράσεις σχολείων για ιδέες οργάνωσης της τάξης και για εφαρμογή δραστηριοτήτων

Στην ιστοσελίδα της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης της Διεύθυνσης Δημοτικής Εκπαίδευσης (Δ.Δ.Ε.) υπάρχουν αναρτημένες διάφορες [δράσεις σχολείων](#) αναφορικά με τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Μελετώντας τις δράσεις αυτές, μπορείτε να βρείτε ιδέες για οργάνωση της δική σας τάξης, καθώς και για εφαρμογή δραστηριοτήτων.

Επιπλέον, μπορείτε να αποστείλετε στη Δ.Δ.Ε. δικές σας δράσεις για να αναρτηθούν και να είναι στη διάθεση όλων των σχολείων για ανταλλαγή ιδεών (αποστολή στο dde-diapolitismiki@schools.ac.cy).

Μπορείτε να δείτε διάφορες δράσεις των σχολείων, ως εξής:

1. Παραδείγματα οργάνωσης τάξης σε διάφορα σχολεία ΔΡΑ.Σ.Ε.+: [Σύνδεσμος](#)
2. Ιδέες οργάνωσης της τάξης και δραστηριοτήτων στην ελληνική ως δεύτερη γλώσσα - Βίντεο (Δημοτικό Σχολείο Ξυλοφάγου Α'): [Σύνδεσμος](#)
3. Βιωματική διδασκαλία της ενότητας «Φαγητό και ποτό» - Βίντεο (Δημοτικό Σχολείο Αγίου Δομετίου Β'): [Σύνδεσμος](#)
4. Δράσεις αξιοποίησης μητρικών γλωσσών, συνεργασία εκπαιδευτικού γενικής τάξης με εκπαιδευτικό ελληνικής ως δεύτερης, συνοδευτικό υλικό (Δημοτικό Σχολείο Αγίων Ομολογητών (Κ.Α): Σύνδεσμοι: [1](#), [2](#).
5. Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας (οργάνωση και δραστηριότητες - Δημοτικό Λεμεσού Δ' (Κ.Α)): [Σύνδεσμος](#)
6. Επιτραπέζιο παιχνίδι, δημιουργία ιστοριών (Δημοτικό Σχολείο Περιβολιών): Σύνδεσμοι: [1](#), [2](#), [3](#).
7. Διαπολιτισμική βιβλιοθήκη (Δημοτικό Σχολείο Τρεμιθούσας): Σύνδεσμοι: [1](#), [2](#).

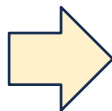
Τράπεζες κειμένων ανά επίπεδο γλωσσομάθειας και λογισμικό αναγνωσιμότητας

Στην ιστοσελίδα του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, μπορείτε να βρείτε [τράπεζα κειμένων](#) τα οποία είναι χωρισμένα σε επίπεδα ελληνομάθειας, καθώς και το [λογισμικό αναγνωσιμότητας](#), στο οποίο μπορείτε να επικολλήσετε ένα κείμενο που θέλετε να αξιοποιήσετε και να δείτε σε ποιο επίπεδο ελληνομάθειας αντιστοιχεί.

Οδηγός: Αναδυόμενα δίγλωσσα παιδιά και δυσκολίες στην ελληνική γλώσσα: Γλωσσική διαφορά ή γλωσσική διαταραχή;

Ο Οδηγός αυτός ετοιμάστηκε λόγω των αναφορών αρκετών εκπαιδευτικών που διδάσκουν την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα, ως προς τη δυσκολία που αντιμετωπίζουν να διακρίνουν πότε ένα αναδυόμενο δίγλωσσο παιδί αντιμετωπίζει δυσκολίες στην ελληνική γλώσσα λόγω των σταδίων της διαγλώσσας του ή αν αυτό οφείλεται σε κάποια μαθησιακή δυσκολία. Ο Οδηγός είναι διαθέσιμος στον [σχετικό σύνδεσμο](#).

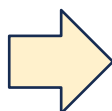
Ιστοσελίδα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

Όλο το υλικό που παρουσιάστηκε πιο πάνω, καθώς και πληθώρα άλλου επιπρόσθετου υλικού (οδηγοί, παρουσιάσεις, χρήσιμο υλικό, πλατφόρμες, λογισμικά, κ.λπ), που αφορά αποκλειστικά στη δημοτική εκπαίδευση, θα το βρείτε στην [ιστοσελίδα της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης](#), η οποία εμπλουτίζεται και ανανεώνεται διαρκώς.

Μπορείτε να επικοινωνείτε μαζί μας στην ηλεκτρονική διεύθυνση dde-diapolitismiki@schools.ac.cy.

Σημειώνεται ότι η Δ.Δ.Ε. υλοποιεί νέο συγχρηματοδοτούμενο έργο με τίτλο «Ελληνικά στο δημοτικό: Υποστήριξη εκπαιδευτικών και Υψηλών Τρίτων Χωρών», από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και την Κυπριακή Δημοκρατία.

Μέσω του έργου, η ιστοσελίδα της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης αναμένεται να εμπλουτιστεί περισσότερο, με υλικό που θα αφορά αποκλειστικά στο δημοτικό σχολείο, και θα περιλαμβάνει την τάξη της ελληνικής ως δεύτερης (εφαρμογή (application) για όλα τα επίπεδα, παραμύθια με τραγούδια και βίντεο ανά θεματική), τη γενική τάξη (μεταφρασμένο υλικό για τα μαθήματα της τάξης) και το σύνολο του σχολείου (οδηγοί παιδιών, γονέων κ.λπ.).

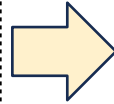

Ψηφιακό αποθετήριο δραστηριοτήτων

Το υλικό αυτό αφορά σε ψηφιακές δραστηριότητες, όπως drag and drop, hotspots, συμπλήρωση κενών, flashcards κ.ο.κ., οι οποίες αφορούν όλα τα γνωστικά αντικείμενα και όλα τα επίπεδα γλωσσομάθειας. Οι δραστηριότητες δίνουν άμεση ανατροφοδότηση στους/στις μαθητές/μαθήτριες.

Οι δραστηριότητες είναι ταξινομημένες ανά τάξη και ανά γνωστικό αντικείμενο.

Όλο το υλικό είναι διαθέσιμο στον [σχετικό σύνδεσμο](#).

Δραστηριότητες

Αναζήτηση Αντικειμένου

Γνωστικό Αντικείμενο

- ☐ Γλωσσικό μάθημα (90)
- ☐ Περιβαλλοντική Αγωγή (10)
- ☐ Αγωγή Υγείας και Ζωής (31)
- ☐ Ιστορία και αγωγή του πολίτη (2)
- ☐ Φυσική Αγωγή (3)
- ☐ Φυσικές Επιστήμες (2)

Τάξη

- ☐ 1stgrade (24)
- ☐ 6thgrade (33)
- ☐ 2ndgrade (22)
- ☐ 3rdgrade (11)
- ☐ 4thgrade (21)
- ☐ 5thgrade (17)

NS (25) B1 (9)

Κι αν υπήρχε μόνο μία γλώσσα; (F.SL.31.)

By THEODORA PATSIDIOU 28 Μαρτίου, 2024

Read More

Κι αν υπήρχε μόνο μία γλώσσα;(F.SL.26.)

By THEODORA PATSIDIOU 28 Μαρτίου, 2024

Read More

Ενδεικτικός Χρόνος/ Σταθμός	Σταθμός Ανεξάρτητης Μελέτης	Σταθμός Εκπ/κου	Σταθμός Συνεργασίας	Σταθμός Τεχνολογίας
10' 1η δραστ.		Φ.Ο., A1, A2, B1		
25' 2η δραστ.	Φ.Ο.	B1		A1, A2
15' 3η δραστ.	B1	Φ.Ο.	A2	A1
15' 4η δραστ.			Φ.Ο., A1, A2, B1	
10' 5η δραστ.		Φ.Ο., A1, A2, B1		
25' 6η δραστ.			B1	Φ.Ο., A1, A2
25' 7η δραστ.		Φ.Ο., A1, A2, B1		
25' 8η δραστ.	B1			
25' 9η δραστ.	A1, A2, B1			
20' 10η δραστ.			Φ.Ο.	
20' 11η δραστ.				
20' 12η δραστ.				

↓ Εγχειρίδιο εκπαιδευτικών

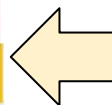
↓ Μαθήτριες και μαθητές

↓ Φ.Ο.

↓ Μαθήτριες και μαθητές A1

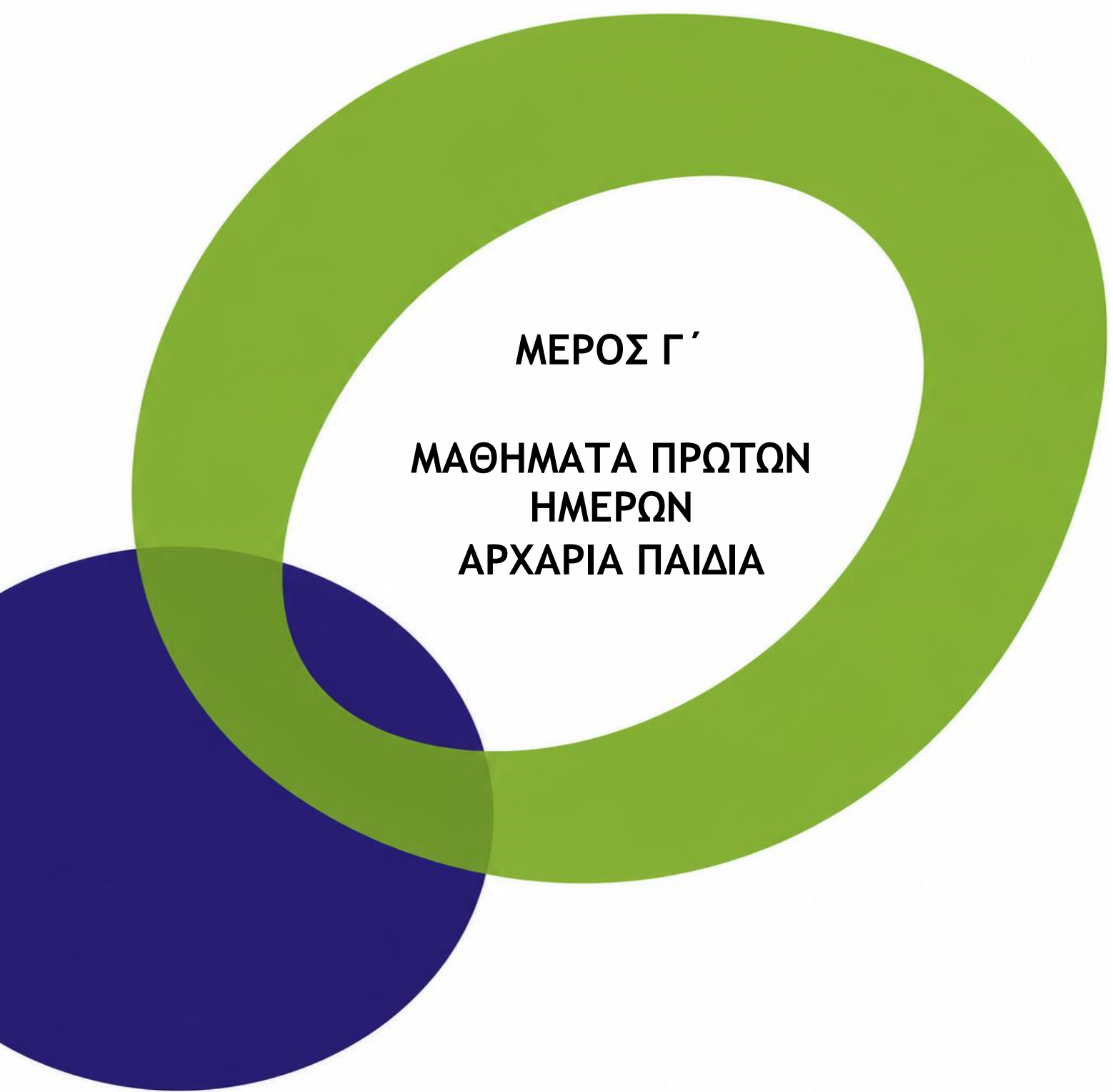
↓ Μαθήτριες και μαθητές A2

↓ Μαθήτριες και μαθητές B1

Υλικό για εργασία σε σταθμούς εργασίας στη γενική τάξη

Το υλικό αυτό αφορά στη δημιουργία δραστηριοτήτων για την ίδια θεματική, στη γενική τάξη, για όλα τα επίπεδα γλωσσομάθειας: φυσικούς/ές ομιλητές/ομιλήτριες, A1, A2 και B1. Οι δραστηριότητες είναι έτοιμες και δίνονται στον/στην εκπαιδευτικό σε έτοιμο οδηγό, με διάγραμμα στο οποίο καταγράφεται πώς εργάζονται τα παιδιά στους σταθμούς και στα επίπεδα γλωσσομάθειας. Υλικό έχει αναπτυχθεί για όλες τις τάξεις του δημοτικού σχολείου, συμβαδίζει με το Αναλυτικό Πρόγραμμα του Υ.Π.Α.Ν., το Κ.Ε.Π.Α. και το πλαίσιο ανάπτυξης ικανοτήτων για δημοκρατικό πολιτισμό και αφορά σχεδόν όλα τα γνωστικά αντικείμενα. Είναι διαθέσιμο στον [σχετικό σύνδεσμο](#).

An abstract graphic featuring a thick green ring and a solid dark blue circle. The green ring is positioned in the upper right, and the blue circle is in the lower left, with them overlapping in the center. The text is centered within the white space of the green ring.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

**ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΩΤΩΝ
ΗΜΕΡΩΝ
ΑΡΧΑΡΙΑ ΠΑΙΔΙΑ**

4. Μαθήματα πρώτων ημερών για αρχάρια παιδιά

Περίληψη

Σε αυτήν την ενότητα καταγράφονται κάποιες ιδέες για το πώς ξεκινούμε τα μαθήματα τις πρώτες ημέρες φοίτησης των παιδιών, τα οποία είναι αρχάρια και δεν γνωρίζουν καθόλου την ελληνική γλώσσα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτό το στοιχείο, δημιουργεί ανασφάλεια στους/στις εκπαιδευτικούς.

Το σχολείο υποδέχεται παιδιά τα οποία αρκετές φορές δεν γνωρίζουν καθόλου την ελληνική γλώσσα (χαιρετισμούς, βασικό λεξιλόγιο επικοινωνίας). Αυτά τα παιδιά πιθανόν να φοιτήσουν στην Α΄ τάξη ή σε μεγαλύτερες τάξεις. Τα αρχάρια παιδιά της Α΄ τάξης θα σχηματίσουν μια ομάδα, ενώ τα αρχάρια παιδιά μεγαλύτερων τάξεων, μια άλλη (λόγω ηλικίας και γνωστικού επιπέδου). Τις πρώτες, όμως, ημέρες υποδοχής τους στο σχολείο μπορούν να εφαρμοστούν (για τις 3-4 πρώτες ημέρες) παρόμοιες δράσεις υποδοχής και εξοικείωσης με τον χώρο του σχολείου, παράλληλα με τη χορήγηση των δοκιμών αρχικής αξιολόγησης. Ιδέες και βοηθητικό υλικό για τις πρώτες ημέρες των παιδιών στο σχολείο, μπορείτε να βρείτε και στον [Οδηγό Υποδοχής για παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία: Οι πρώτες μέρες στο σχολείο](#).

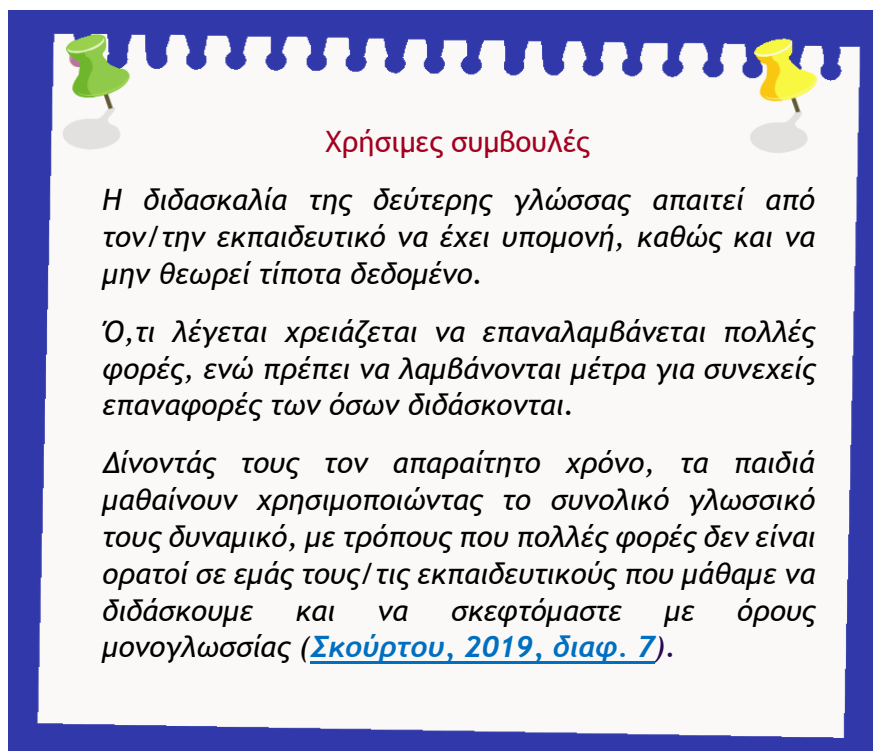
Κάποιες ιδέες για τα μαθήματα των πρώτων ημερών, σημειώνονται στην παρούσα ενότητα.

4.1. Μαθήματα πρώτων ημερών - Ξενάγηση

- Την πρώτη ημέρα υποδοχής των παιδιών στο σχολείο, μπορεί να γίνει *ξενάγηση* στους χώρους του: κυλικείο, τουαλέτες, αυλή, αίθουσες, παγκάκια, γήπεδο. Η ξενάγηση αυτή είναι σημαντικό να συνοδεύεται με στηρίγματα: π.χ. *καρτέλες με τις λέξεις και τις εικόνες χώρων* όπως καντίνα-κυλικείο, γήπεδο, παγκάκι, αυλή.
- Μπορεί να δοθεί, επίσης, ένα *διάγραμμα - χάρτης του σχολείου* (ενδεικτικό παράδειγμα υπάρχει στον [Οδηγό Υποδοχής](#)), καθώς και οπτικοποιημένο το πρόγραμμα της γενικής τάξης των παιδιών (σσ. 16-18).
- Δίνουμε, επίσης, εικονογραφημένες τις συνήθεις οδηγίες-ρουτίνες της τάξης (υπάρχουν έτοιμες στον Οδηγό Υποδοχής, σσ. 19-26).

4.2. Μαθήματα πρώτων ημερών - Υποδοχή

- Υποδεχθείτε τα παιδιά με φράσεις όπως «Γεια σου», «Καλωσόρισες», «Καλημέρα», στη μητρική τους γλώσσα. Αυτό θα τα κάνει να νιώσουν ευπρόσδεκτα στο σχολείο.
- Μάθετε, έτσι, εκ των προτέρων, την καταγωγή των παιδιών τα οποία θα διδάξετε, ώστε να ετοιμάσετε τους πιο πάνω χαιρετισμούς.
- Αν δυσκολεύεστε, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε διάφορες δωρεάν εφαρμογές που μεταφράζουν τις λέξεις-φράσεις και τις αποδίδουν ηχητικά.
- Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Δ.Δ.Ε., οι πιο συχνές μητρικές γλώσσες των παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία που φοιτούν στα δημοτικά σχολεία της Κύπρου, είναι η αραβική, η βουλγαρική, η ρουμανική, τα γεωργιανά και τα ρωσικά. Επίσης, σε κάποια σχολεία φοιτούν και αρκετά ουκρανόφωνα παιδιά, καθώς και παιδιά με πρώτη γλώσσα τα κινέζικα και τα γαλλικά (από χώρες της Αφρικής).
- Δώστε στα παιδιά το μπρελόκ με εικόνες «γλώσσας επιβίωσης» (survival language) για την επικοινωνία των πρώτων ημερών. Μπορείτε να βρείτε τις σχετικές εικόνες στον [Οδηγό Υποδοχής](#), στη σ. 10.

Χρήσιμες συμβουλές

Η διδασκαλία της δεύτερης γλώσσας απαιτεί από τον/την εκπαιδευτικό να έχει υπομονή, καθώς και να μην θεωρεί τίποτα δεδομένο.

Ό,τι λέγεται χρειάζεται να επαναλαμβάνεται πολλές φορές, ενώ πρέπει να λαμβάνονται μέτρα για συνεχείς επαναφορές των όσων διδάσκονται.

Δίνοντάς τους τον απαραίτητο χρόνο, τα παιδιά μαθαίνουν χρησιμοποιώντας το συνολικό γλωσσικό τους δυναμικό, με τρόπους που πολλές φορές δεν είναι ορατοί σε εμάς τους/τις εκπαιδευτικούς που μάθαμε να διδάσκουμε και να σκεφτόμαστε με όρους μονογλωσσίας ([Σκούρτου, 2019, διαφ. 7](#)).

4. 3. Μαθήματα πρώτων ημερών - Γνωριμία

Τα πρώτα μας μαθήματα στην τάξη με τα αρχάρια παιδιά, περιλαμβάνουν δραστηριότητες και παιχνίδια γνωριμίας. Για παράδειγμα, κρατώντας μια μαλακή μπάλα, ο/η εκπαιδευτικός λέει «Με λένε...» και γράφει τη φράση στον πίνακα. Στη συνέχεια, ρίχνει την μπάλα σε ένα παιδί και αναμένει να πει την ίδια φράση. Αν το παιδί δυσκολεύεται, ο/η εκπαιδευτικός, επαναλαμβάνει τη φράση και αφήνει το παιδί να πει μόνο το όνομά του/της. Το παιχνίδι αυτό συνεχίζεται μέχρι να πουν όλα τα παιδιά το όνομά τους.

Στη συνέχεια, σε ένα άλλο παιχνίδι που αφορά στον γραπτό λόγο, δίνουμε στο κάθε παιδί μια καρτελίτσα στην οποία αναγράφεται το όνομά του/της. Μπορούμε να ζητήσουμε να κόψει ένα-ένα τα γράμματα και μετά, αφού τα ανακατέψουμε, ζητάμε να προσπαθήσει να τα ανασυνθέσει, ώστε να ξαναφτιάξει το όνομά του/της.

Ο στόχος δηλαδή του πρώτου μαθήματος, μπορεί να είναι απλά η γνωριμία, η εκμάθηση των φράσεων «Πώς σε λένε;» «Με λένε...» και η εκμάθηση του ονόματος των αρχάρων παιδιών στα ελληνικά. Τα αρχάρια παιδιά της Α΄ τάξης, μπορεί να μην είναι ακόμη σε θέση να γράφουν το όνομά τους χωρίς να το βλέπουν, οπότε μπορούν να αντιγράψουν από την καρτελίτσα που τους δώσαμε σε ένα φύλλο εργασίας το όνομά τους.

Αξιοποιήστε το βιβλίο «[Ελληνικά για παιδιά, εύκολα και απλά!](#)» (σσ. 8-21), το οποίο συνοδεύεται από [σχέδια μαθημάτων](#) με περιγραφή των δραστηριοτήτων που μπορείτε να εφαρμόσετε τις πρώτες μέρες των παιδιών στο σχολείο (σσ. 15-29). Η ενότητα για τις δραστηριότητες των πρώτων ημερών, ονομάζεται «[Προπαρασκευαστικά Μαθήματα](#)». Θα σας βοηθήσουν, επίσης, τα [Σχέδια Οργάνωσης Ενότητων που δημιουργήθηκαν αποκλειστικά για την Α΄ τάξη](#).

Χρήσιμες συμβουλές

Για τα μαθήματα των πρώτων ημερών, αξιοποιήστε τραγούδια που αφορούν σε χαιρετισμούς ή γνωριμία.

Τέτοια τραγούδια μπορεί να είναι το «Καλημέρα τι κάνεις», το «Καλημέρα φιλαράκι» ή από την ελεύθερη πλατφόρμα [Akelius](#) το τραγούδι της ενότητας (Α1, Μάθημα 13, Μιλάω για μένα).

Τα τραγούδια αποτελούν ισχυρό εργαλείο για τον/την εκπαιδευτικό στη διδασκαλία μιας δεύτερης γλώσσας, αφού τα παιδιά μπορούν να εξοικειωθούν με την προφορά, λόγω του ότι δεν νιώθουν ανασφάλεια στο τραγούδι όπως στην παραγωγή άλλου είδους προφορικού λόγου. Επίσης, είναι πολύ καλό εργαλείο για την επαφή με αυθεντικό λόγο, καθώς και για εκμάθηση λεξιλογίου. Βρείτε έναν ενδεικτικό κατάλογο με τραγούδια ανά θεματική, [στον σχετικό σύνδεσμο](#).

ΣΥΝΟΨΗ: ΤΑ **✓** ΚΑΙ ΤΑ **✗** ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ
ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ

Αξιοποιήστε τις μητρικές γλώσσες των παιδιών για να τα κάνετε να νιώσουν ευπρόσδεκτα στο σχολείο.

Χρησιμοποιείτε διαρκώς στα μαθήματά σας αυξημένο υποστηρικτικό υλικό (εικόνες, ηχητική απόδοση λέξεων, επαναλήψεις, σχεδιαγράμματα).

Να θυμάστε ότι όταν διδάσκουμε παιδιά που δεν είναι φυσικοί/ές ομιλητές/ομιλήτριες της γλώσσας, τίποτα δεν είναι δεδομένο (π.χ. λεξιλόγιο, εγκλίσεις, κατανόηση οδηγιών, ανάγνωση κ.ο.κ.).

Αξιοποιήστε τον «Οδηγό Υποδοχής για παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία: Οι πρώτες μέρες στο σχολείο», όπως και τα βιβλία «Ελληνικά για παιδιά, εύκολα και απλά!» που συνοδεύονται από σχέδια μαθημάτων, με ιδέες για δραστηριότητες των πρώτων ημερών.

Να θυμάστε ότι τα **τραγούδια** αποτελούν ένα ισχυρό εργαλείο στη διδασκαλία δεύτερης γλώσσας.

Τα μαθήματα των πρώτων ημερών, **διεξάγονται παράλληλα με τη χορήγηση των δοκιμών αρχικής αξιολόγησης**. Για παράδειγμα, αν τα παιδιά έχουν δύο 40' την ημέρα, τότε το ένα μπορεί να αφιερώνεται σε διδασκαλία και το άλλο για τη διεξαγωγή ενός από τα μέρη του δοκιμίου αρχικής αξιολόγησης. Περισσότερες πληροφορίες για τον ενδεδειγμένο τρόπο χορήγησης των δοκιμών περιλαμβάνονται στο Μέρος Δ' του Οδηγού αυτού.

Μην σας προκαλεί άγχος το γεγονός ότι δεν γνωρίζετε τις μητρικές γλώσσες των παιδιών. Η μη λεκτική επικοινωνία, οι διάφορες ηλεκτρονικές εφαρμογές και η αυξημένη χρήση εικόνων μπορούν να σας βοηθήσουν.

Μην φοβάστε να δοκιμάσετε τις δραστηριότητες που προτείνονται στα διάφορα εγχειρίδια, λόγω του ότι τα παιδιά μπορεί αρχικά να δυσκολευτούν, λόγω της γλώσσας. Όταν εξοικειωθούν με τις ρουτίνες που θα εισαγάγετε, καθώς και με τον τρόπο διδασκαλίας σας, θα ανταποκρίνονται σε μεγαλύτερο βαθμό.

Μην χαμηλώνετε τις προσδοκίες σας για το πόσα μπορούν να μάθουν τα παιδιά. Να επιμένετε και να έχετε υπομονή και τα παιδιά, το καθένα στον δικό του ρυθμό, θα ανταποκριθούν.

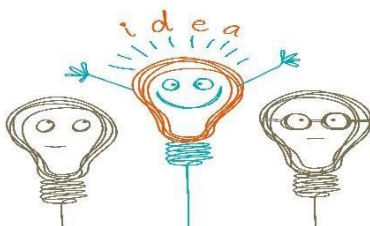
4.4. Εφαρμογή ρουτινών στα μαθήματα

Περίληψη

Σε αυτήν την ενότητα περιγράφονται κάποιες ρουτίνες που μπορεί να περιλαμβάνονται στα μαθήματά μας για τα αρχάρια παιδιά. Οι ρουτίνες βοηθούν τα παιδιά να νιώθουν ασφάλεια, αλλά και τον/την εκπαιδευτικό να οργανώνει αποτελεσματικότερα το μάθημά του/της.

Η διδασκαλία της δεύτερης γλώσσας, θα πρέπει να προβλέπει τη διδασκαλία όλων των δεξιοτήτων σε κάθε θεματικό κύκλο (κατανόηση και παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου, γραμματική με έμμεσο τρόπο και με τη λειτουργική της χρήση). Υπάρχουν, όμως, και κάποιες ρουτίνες που μπορούμε να υιοθετήσουμε στο μάθημά μας, όπως αυτές που περιγράφονται σε αυτή την ενότητα.

ΡΟΥΤΙΝΕΣ

4.4.1. Το τραγούδι της εβδομάδας

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη ενότητα, τα τραγούδια αποτελούν ένα ισχυρό εργαλείο στη διδασκαλία γλωσσών. Θα μπορούσε, έτσι, να αναπτυχθεί η ρουτίνα του τραγουδιού της εβδομάδας.

Για μια συνεχόμενη εβδομάδα, στα τελευταία λεπτά του μαθήματος, τα παιδιά μπορούν να ακούνε ένα τραγούδι που σχετίζεται με τον θεματικό κύκλο που διδάσκονται. Αρχικά, αυτό θα γίνεται για ψυχαγωγία και χαλάρωση. Στη συνέχεια, μπορούμε να εφαρμόζουμε διάφορες δραστηριότητες: π.χ. στα παιδιά της Α΄ τάξης μπορούμε να ζητάμε, καθώς ακούνε το τραγούδι να κυκλώνουν εικόνες από αντικείμενα που ακούγονται σε αυτό. Στα μεγαλύτερα παιδιά, μπορούμε να δώσουμε τους στίχους και να τα καλέσουμε να συμπληρώνουν αυτούς που λείπουν, να αλλάξουν στίχους κ.λπ. Επίσης, μπορούμε να αναθέσουμε ως εργασία στο σπίτι να «διδάξουν» στους γονείς τους το συγκεκριμένο τραγούδι.

ΡΟΥΤΙΝΕΣ

4.4.2. Θεματικό αλφαβητάριο και τετράδιο λεξιλογίου

Σε κάθε θεματικό κύκλο που διδάσκουμε (δείτε [Δείκτες επιτυχίας και επάρκειας του Αναλυτικού Προγράμματος Σπουδών](#)), δίνεται συγκεκριμένο λεξιλόγιο (δίνεται και σε εικόνες στο τέλος της κάθε ενότητας των βιβλίων «Ελληνικά για παιδιά, εύκολα και απλά!»).

Μπορούμε να έχουμε όλα τα γράμματα του αλφαβήτου σε δύο στήλες, και κάθε φορά που θα εισάγεται ένας νέος θεματικός κύκλος, τα παιδιά μπορούν να συμπληρώνουν στο θεματικό αλφαβητάριό τους μία λέξη που να ξεκινάει με το κάθε γράμμα. Παράδειγμα υπάρχει στην [Παρουσίαση](#), στη διαφάνεια 32.

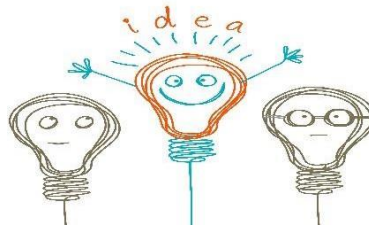
Εναλλακτικά, μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα απλό **τετράδιο λεξιλογίου** (π.χ. τετράδιο ιχνογραφίας), όπου τα παιδιά θα τοποθετούν κάθε φορά το λεξιλόγιο του θεματικού κύκλου, όπως δίνεται σε εικόνες, στα βιβλία «Ελληνικά για παιδιά, εύκολα και απλά!».

4.4.3. Τετράδιο οριστικού άρθρου

Στο βιβλίο «Ελληνικά για παιδιά, εύκολα και απλά!» (Βιβλίο 1, σσ. 60-61), μπορείτε να βρείτε το πινακάκι οριστικού άρθρου, με τις καταλήξεις των ουσιαστικών ομαδοποιημένες κάτω από τα άρθρα που ταιριάζουν κάθε φορά.

Το πινακάκι αυτό μπορεί να τοποθετηθεί στις πρώτες σελίδες ενός τετραδίου, το οποίο θα χωρίσουμε σε τρία μέρη (με καρτελίτσες μπλε, κόκκινη και πράσινη που συμβολίζουν το αρσενικό, το θηλυκό και το ουδέτερο). Κάθε φορά που τα παιδιά μαθαίνουν μια λέξη που είναι ουσιαστικό, μπορούν να συμβουλευόμαστε το πινακάκι τους για να δουν ποιο άρθρο ταιριάζει να τοποθετηθεί μπροστά. Στη συνέχεια, πηγαίνουν στο μέρος του τετραδίου που ταιριάζει και γράφουν τη λέξη με το άρθρο της. Στα παιδιά της Α΄ τάξης, αυτό μπορεί να γίνει με εικόνες σε ένα τετράδιο ιχνογραφίας. Υλικό και παραδείγματα χρήσης του τετραδίου αυτού, είναι αναρτημένα στον [σύνδεσμο](#).

ΡΟΥΤΙΝΕΣ

4.4.4. Παιχνίδια με τις κορίνες του μπόουλινγκ

Το μπόουλινγκ είναι ένα παιχνίδι που μπορεί να μας βοηθήσει να εφαρμόσουμε πολύ απλές δραστηριότητες λεξιλογίου, δραστηριότητες σύνδεσης με το οριστικό άρθρο, παραγωγής προφορικού λόγου κ.ά.

Στις κορίνες μπορούμε να τοποθετήσουμε εικόνες απλών λέξεων, λέξεις-ουσιαστικά για εύρεση του οριστικού άρθρου, ερωτήσεις για απάντηση ή εικόνες μιας ιστορίας για την οποία θέλουμε να κάνουμε αναδιήγηση με τα παιδιά.

Τα παιδιά, παίζουν κανονικά με την μπάλα το παιχνίδι. Για να κερδίσουν, όμως, βαθμούς, θα πρέπει να ονοματίσουν τις φράσεις που βρίσκονται στις κορίνες που κατάφεραν να ρίξουν ή να απαντήσουν στις ερωτήσεις ή να βρουν το σωστό άρθρο.

Περισσότερα παραδείγματα για τα παιχνίδια αυτά, μπορούμε να βρούμε στην [Παρουσίαση](#), στις διαφάνειες 5 και 6.

4.4.5. Άλλα παιχνίδια

Στο βιβλίο «Ελληνικά για παιδιά, εύκολα και απλά!» στο τέλος κάθε ενότητας παρατίθενται προς αποκοπή και αξιοποίηση σχεδιαγράμματα ζαριών, κάρτες ντόμινο ή και κάρτες παιχνιδιών μνήμης.

Τα παιχνίδια αυτά αξιοποιούνται από τα αρχάρια παιδιά, για εκμάθηση κυρίως λεξιλογίου.

Τα ζάρια, πέρα από την αξιοποίησή τους για διδασκαλία λεξιλογίου, μπορούν να αξιοποιηθούν και για την παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου, καθώς και για τη διδασκαλία γραμματικής. Περισσότερα παραδείγματα υπάρχουν στην [Παρουσίαση](#), στις διαφάνειες 2-4.

ΣΥΝΟΨΗ: ΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΡΟΥΤΙΝΩΝ

Η εφαρμογή ρουτινών διασφαλίζει το αίσθημα ασφάλειας στα παιδιά, ειδικά αυτά που βρίσκονται στο αρχάριο επίπεδο.

Αλλάζετε ρουτίνες μετά το πρώτο τετράμηνο, ώστε να κρατάτε το ενδιαφέρον των παιδιών για το μάθημα.

Ανταλλάξτε ιδέες με συναδέλφους για ρουτίνες που αυτοί/ές εφαρμόζουν στο μάθημά τους και είναι αποτελεσματικές.

Μην ανησυχήσετε αν πάρει κάποιο χρόνο να ανταποκριθούν τα παιδιά και να συνηθίσουν τις ρουτίνες.

Μην φοβάστε να αλλάζετε ρουτίνες, ανά διαστήματα.

Μην χαμηλώνετε τις προσδοκίες σας για το πόσα μπορούν να μάθουν τα παιδιά. Να επιμένετε και να έχετε υπομονή, και τα παιδιά, το καθένα στον δικό του ρυθμό, θα ανταποκριθούν.

An abstract graphic featuring a thick green ring and a solid dark blue circle. The ring is positioned such that it overlaps with the blue circle on the left side. The text is centered within the white space of the green ring.

**ΜΕΡΟΣ Δ΄
ΧΟΡΗΓΗΣΗ
ΔΟΚΙΜΙΩΝ-
ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ**

Περίληψη

Στην ενότητα αυτή καταγράφονται κάποιες ιδέες για τον τρόπο χορήγησης των δοκιμών αρχικής (διαγνωστικής), ενδιάμεσης και τελικής αξιολόγησης, όπως και τρόποι αξιοποίησής τους.

Σημειώνεται ότι όλα τα δοκίμια αξιολόγησης έχουν σταθμιστεί από το Π.Ι. και θα γίνουν σχετικές ενημερώσεις κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

5.1. Δοκίμια αρχικής (διαγνωστικής) αξιολόγησης

Η χορήγηση των δοκιμών αρχικής (διαγνωστικής), ενδιάμεσης και τελικής αξιολόγησης στα παιδιά που συμμετέχουν στο πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, αποτελεί βασικό στοιχείο για την παρακολούθηση της πορείας και της προόδου τους. Αποτελεί, παράλληλα, και στοιχείο ανατροφοδότησης του/της εκπαιδευτικού για τις ανάγκες κάθε παιδιού. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη σημασία στον τρόπο χορήγησης και στην ορθή αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των δοκιμών αυτών, από τη σχολική μονάδα.

Όσον αφορά την αρχική (διαγνωστική) αξιολόγηση, σημειώνεται ότι το δοκίμιο για τα παιδιά της Α΄ τάξης είναι διαφορετικό από το δοκίμιο για τα παιδιά των υπόλοιπων τάξεων, ανεξαρτήτως επιπέδου. Πιο κάτω, σημειώνονται βασικά σημεία προσοχής για τη χορήγηση κάθε δοκιμίου αρχικής αξιολόγησης.

5.1.1. Δοκίμιο για τα παιδιά που θα φοιτήσουν στην Α΄ τάξη

- Εάν ένα παιδί δεν γνωρίζει καθόλου ελληνικά, τότε η πρώτη σελίδα του δοκιμίου τοποθετείται στον φάκελό του, για σκοπούς τήρησης αρχείου και καταγραφής της προόδου του, με τη σημείωση ότι το δοκίμιο δεν συμπληρώθηκε, λόγω της αδυναμίας του παιδιού να ανταποκριθεί, τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή.
- Η χορήγηση των δοκιμών πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου.
- Βρείτε τα δοκίμια και τις σχάρες αξιολόγησης στον [σύνδεσμο](#).
- Καταχωρίστε τα αποτελέσματα από τη χορήγηση του δοκιμίου στα παιδιά, σε αρχείο excel, ώστε να είναι πιο εύκολο να βγάλετε στατιστικά δεδομένα και να παρατηρήσετε τις επιδόσεις σε κάθε δεξιότητα.

Χρήσιμες συμβουλές

Συστήνεται όπως η χορήγηση των δοκιμών γίνεται με τη διεξαγωγή μαθημάτων, ώστε τα παιδιά να είναι σε θέση να μαθαίνουν παράλληλα και βασικά στοιχεία επικοινωνίας κατά τις πρώτες ημέρες φοίτησής τους στο σχολείο, για να νιώθουν ασφάλεια.

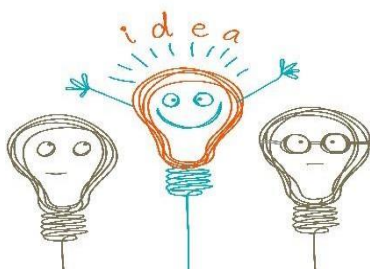
5.1.2. Δοκίμιο αρχικής αξιολόγησης για τα παιδιά Β' - Γ' και Δ' - Στ' τάξης

Το δοκίμιο αυτό, λόγω του ότι αποτελεί διαγνωστική αξιολόγηση, περιλαμβάνει δραστηριότητες με διαβαθμισμένη δυσκολία, για την κάθε δεξιότητα.

Στόχος της χορήγησής του είναι η διάγνωση των αναγκών των παιδιών στην κάθε δεξιότητα (κατανόηση και παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου).

Βρείτε τα δοκίμια και τις σχάρες αξιολόγησης στον [σύνδεσμο](#).

Καταχωρίστε τα αποτελέσματα από τη χορήγηση του δοκιμίου στα παιδιά, σε αρχείο excel, ώστε να είναι πιο εύκολο να βγάλετε στατιστικά δεδομένα και να παρατηρήσετε τις επιδόσεις σε κάθε δεξιότητα.

Χρόνος χορήγησης

Τα παιδιά συμπληρώνουν τις δραστηριότητες που μπορούν, στον καθορισμένο χρόνο.

Δεν παραχωρείται περισσότερος χρόνος για να συμπληρώσουν τις δραστηριότητες.

Ο αριθμός των δραστηριοτήτων που μπορούν να συμπληρώσουν στον χρόνο που σημειώνεται στο δοκίμιο, είναι βασική ένδειξη του επιπέδου ελληνομάθειάς τους και αποτελεί χρήσιμη πληροφορία για τον/την εκπαιδευτικό.

Χρήσιμες συμβουλές

Η χορήγηση των δοκιμών αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου, με παράλληλη διδασκαλία, ώστε τα παιδιά να μαθαίνουν ταυτόχρονα βασικό λεξιλόγιο επικοινωνίας για τις ανάγκες της καθημερινότητάς τους στο σχολείο.

Είναι σημαντικό να ενημερώνονται ο/η διευθυντής/διευθύντρια και ο/η εκπαιδευτικός της γενικής τάξης, για τα αποτελέσματα των δοκιμών και να καταγράφονται από κοινού, στόχοι για κάθε παιδί.

Δίνεται επεξήγηση στα παιδιά για μια δραστηριότητα του δοκιμίου, δεν δίνονται, όμως, σε καμία περίπτωση οι απαντήσεις.

Το αρχικό δοκίμιο, είναι διαγνωστικό. Ως εκ τούτου, δεν θεωρείται ότι τα παιδιά έχουν διδαχθεί τα όσα «εξετάζονται».

5.2. Δοκίμια ενδιάμεσης αξιολόγησης

5.2.1. Δοκίμια ενδιάμεσης αξιολόγησης Α' τάξης

Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στην Α' τάξη αφορά στην κάλυψη των θεματικών κύκλων του αρχάριου επιπέδου, με την ιδιαιτερότητα της ηλικίας αυτής στην παραγωγή και κατανόηση γραπτού λόγου, ειδικά στο πρώτο τετράμηνο, κατά το οποίο γίνεται εμπέδωση των γραμμάτων που διδάσκονται στη γενική τάξη. Βρείτε τα δοκίμια στον [σχετικό σύνδεσμο](#).

Χρήσιμες συμβουλές

Συστήνεται όπως η χορήγηση των δοκιμών γίνεται ως εξής:

Δοκίμιο παραγωγής προφορικού λόγου: ξεχωριστή, **10-15λεπτη συνάντηση** με κάθε παιδί. Τα υπόλοιπα παιδιά, σε συνεννόηση με τη διεύθυνση του σχολείου, τις ημέρες χορήγησης των προφορικών δοκιμών και μόνο, παραμένουν στην τάξη τους.

Καταγράψτε τα αποτελέσματα των παιδιών σε **αρχείο excel**, ώστε να τα έχετε οργανωμένα και να μπορείτε ως σχολική μονάδα να μελετήσετε τα στοιχεία για την κάθε δεξιότητα και να βάλετε τους επόμενούς σας στόχους για κάθε παιδί.

ΣΥΝΟΨΗ: ΤΑ ✓ ΚΑΙ ΤΑ ✗ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΙΩΝ ΤΗΣ Α' ΤΑΞΗΣ

Ενημερώστε τη διεύθυνση του σχολείου για το πότε θα διεξαγάγετε την αξιολόγηση για την παραγωγή προφορικού λόγου, επειδή θα χρειαστεί να κάνετε ατομικές συναντήσεις με τα παιδιά και έτσι τα υπόλοιπα θα παραμένουν στην τάξη τους (μόνο για εκείνο το διάστημα).

Κοινοποιήστε στη διεύθυνση το πρόγραμμα των συναντήσεων με τα παιδιά για τις αξιολογήσεις παραγωγής προφορικού λόγου.

Πριν χορηγήσετε τα δοκίμια, συμβουλευτείτε τις οδηγίες χορήγησης και διόρθωσής τους.

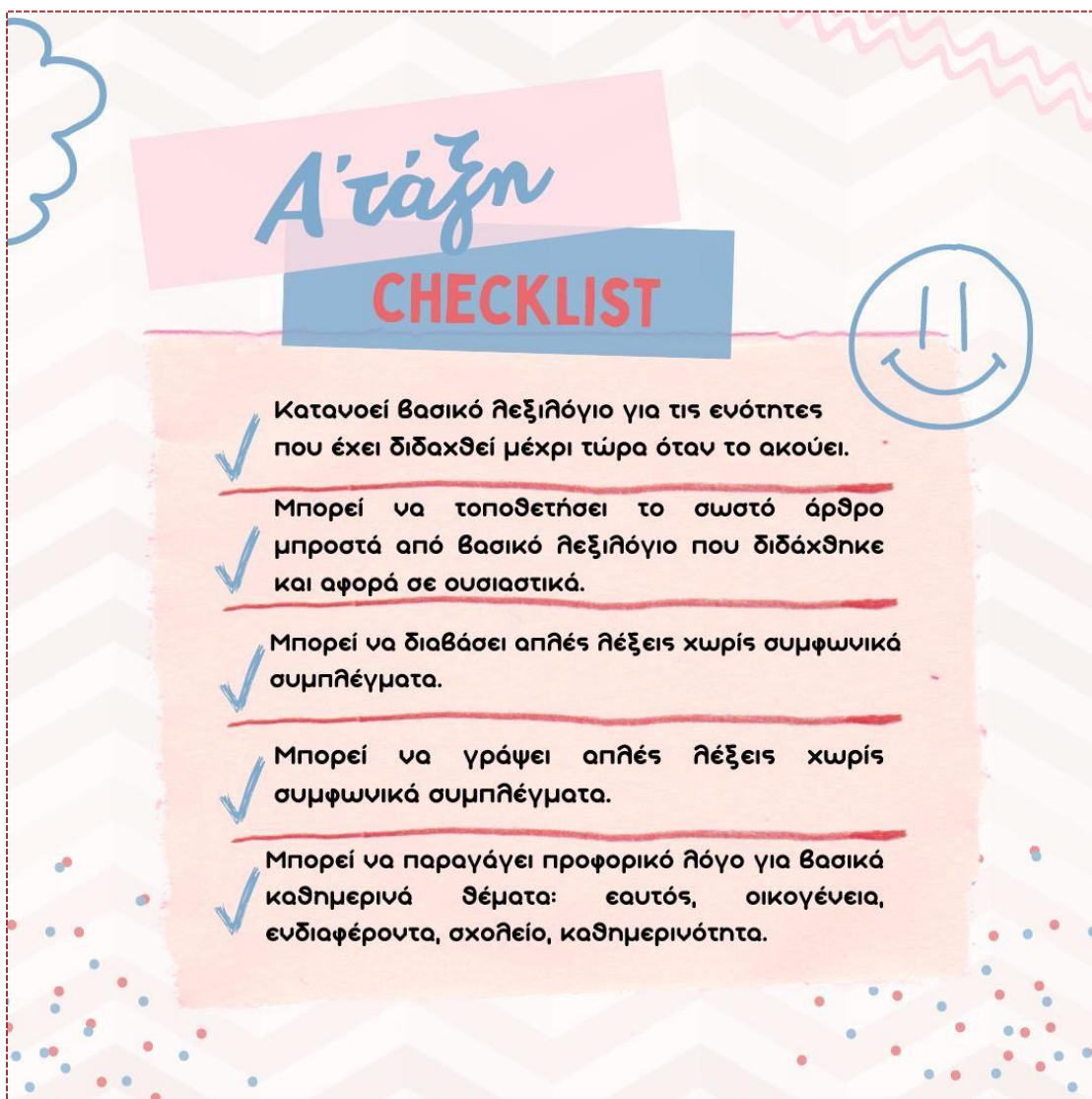
Αν τα παιδιά έχουν απορίες σχετικά με τις οδηγίες των δραστηριοτήτων, τους δίνεται επεξήγηση, χωρίς όμως να δίνεται η απάντηση.

Βάλτε από κοινού στόχους με τον/την εκπαιδευτικό της γενικής τάξης, για κάθε παιδί.

Μην δίνετε σε καμία περίπτωση τις απαντήσεις των ερωτημάτων στα παιδιά (μόνο επεξήγηση των ασκήσεων), αφού με αυτό τον τρόπο δεν θα επιτευχθεί ο στόχος της ενδιάμεσης αξιολόγησης, που είναι να εξεταστεί τι κατέκτησαν τα παιδιά μέχρι τώρα, από αυτά που αναμενόταν, μετά από τέσσερις μήνες διδασκαλίας.

Μετά τη χορήγηση των δοκιμών, είναι σημαντικό να γίνει για κάθε παιδί της ομάδας της Α' τάξης, στο οποίο χορηγήθηκε το δοκίμιο ενδιάμεσης αξιολόγησης, ο έλεγχος των πιο κάτω σημείων στον κατάλογο, ως αναστοχασμός και ως σημείο αφετηρίας για την καταγραφή των στόχων για το νέο τετράμηνο.

Τα δοκίμια ενδιάμεσης αξιολόγησης εξυπηρετούν τη διαμορφωτική αξιολόγηση των παιδιών και το τι έχει επιτευχθεί τους πρώτους τέσσερις μήνες διδασκαλίας. Το χρονικό σημείο διεξαγωγής τους είναι σημαντικό, ώστε να εφαρμοστούν το επόμενο διάστημα οι απαραίτητες παρεμβάσεις και να επιτευχθούν οι στόχοι κάθε επιπέδου ελληνομάθειας, για κάθε παιδί ξεχωριστά.

5.2.2. Δοκίμια ενδιάμεσης αξιολόγησης επιπέδου Α1

Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στα παιδιά της πρώτης χρονιάς που είναι αρχάριοι (Επίπεδο Α1) και φοιτούν σε τάξεις μεγαλύτερες της Α', αφορά στην κάλυψη των θεματικών κύκλων του Α.Π.Σ., οι οποίοι είναι ταυτόσημοι με αυτούς των αρχάριων παιδιών της Α' τάξης, πλην των δεξιοτήτων της κατανόησης και της παραγωγής γραπτού λόγου, λόγω της διαφοράς στην ηλικία και στο γνωστικό επίπεδο των παιδιών.

Η άλλη βασική διαφορά στην προσέγγιση διδασκαλίας στις δύο ομάδες αρχάριων παιδιών είναι ότι τα παιδιά της Α' τάξης αναμένεται να διδαχθούν τον μηχανισμό ανάγνωσης στη γενική τάξη (στην ενισχυτική διδασκαλία θα κάνουν εμπέδωσή του), ενώ στις ομάδες ενίσχυσης των αρχάριων παιδιών των τάξεων Β'-Στ', ο μηχανισμός ανάγνωσης διδάσκεται στις τάξεις ενίσχυσης.

Όσον αφορά στα δοκίμια ενδιάμεσης αξιολόγησης των αρχάριων παιδιών των Β'-Στ' τάξεων (Επίπεδο Α1), χορηγούνται δύο διαφορετικά: ένα για τα παιδιά των Β'-Γ' τάξεων και ένα για τα παιδιά Δ'-Στ' τάξεων. Τα δοκίμια είναι διαθέσιμα στον [σχετικό σύνδεσμο](#).

Χρήσιμες συμβουλές

Καταγράψτε τα αποτελέσματα των παιδιών σε **αρχείο excel**, ώστε να τα έχετε οργανωμένα και να μπορείτε ως σχολική μονάδα να μελετήσετε τα στοιχεία για την κάθε δεξιότητα και να βάλετε τους επόμενους σας στόχους για κάθε παιδί.

Στο **αρχείο** καταγράφονται όλες οι δραστηριότητες του δοκιμίου, για διευκόλυνσή σας.

Συχνό ερώτημα που προκύπτει μετά τη χορήγηση των ενδιάμεσων αξιολογήσεων:

Ανάλογα με τις επιδόσεις τους στην ενδιάμεση αξιολόγηση, τα παιδιά μπορούν να αλλάξουν ομάδα;

Λόγω του ότι η συμμετοχή των παιδιών στο πρόγραμμα ενισχυτικής διδασκαλίας στην ελληνική γλώσσα διαρκεί μόνο δύο χρόνια, **δεν γίνονται μετακινήσεις από το ένα επίπεδο στο άλλο.**

Αυτό που μπορεί να γίνει, όμως, είναι η ανακατανομή των ομάδων στις περιπτώσεις σχολείων όπου λειτουργούν περισσότερες από μία ομάδες για ένα επίπεδο.

Για παράδειγμα, σε ένα σχολείο που συμμετέχει στο πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε., μπορεί να λειτουργούν δύο ομάδες των παιδιών της πρώτης χρονιάς, Β'-Στ' τάξεων.

Αν μετά τη χορήγηση της ενδιάμεσης αξιολόγησης μπορούν τα παιδιά των δύο αυτών ομάδων του ίδιου επιπέδου να «ομαδοποιηθούν» ανάλογα με τις ανάγκες που καταγράφηκε να έχουν (π.χ. κάποια παιδιά είναι πιο προχωρημένα στον γραπτό λόγο και κάποια χρειάζονται περισσότερη ενίσχυση σε αυτό), τότε θα μπορούσε να γίνει αυτή η ανακατανομή. Δεν γίνονται, όμως, αλλαγές μεταξύ διαφορετικών επιπέδων (π.χ. μεταξύ Α' τάξης και Α1 ή μεταξύ Α1 και Α2).

**ΣΥΝΟΨΗ: ΤΑ ✓ ΚΑΙ ΤΑ ✗ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ
ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ Α1**

Ενημερώστε τη διεύθυνση του σχολείου για το πότε θα διεξαγάγετε την αξιολόγηση για την παραγωγή προφορικού λόγου, επειδή θα χρειαστεί να κάνετε ατομικές συναντήσεις με τα παιδιά, και έτσι τα υπόλοιπα θα παραμένουν στην τάξη τους (μόνο για εκείνο το διάστημα).

Πριν χορηγήσετε τα δοκίμια, συμβουλευτείτε τις οδηγίες χορήγησης και διόρθωσής τους.

Αν τα παιδιά έχουν απορίες σχετικά με τις οδηγίες των δραστηριοτήτων, τους δίνεται επεξήγηση, χωρίς όμως να δίνεται η απάντηση.

Καταγράψτε τα αποτελέσματα των παιδιών σε αρχείο excel, ώστε να τα έχετε οργανωμένα και να μπορείτε ως σχολική μονάδα να μελετήσετε τα στοιχεία για την κάθε δεξιότητα και να βάλετε τους επόμενους σας στόχους για κάθε παιδί.

Βάλτε από κοινού στόχους με τον/την εκπαιδευτικό της γενικής τάξης για κάθε παιδί.

Μην δίνετε σε καμία περίπτωση τις απαντήσεις των ερωτημάτων στα παιδιά (μόνο επεξήγηση των ασκήσεων), αφού με αυτό τον τρόπο δεν θα επιτευχθεί ο στόχος της ενδιάμεσης αξιολόγησης, που είναι να εξεταστεί τι κατέκτησαν τα παιδιά μέχρι τώρα, από αυτά που αναμενόταν, μετά από τέσσερις μήνες διδασκαλίας.

Οι μόνες περιπτώσεις που γίνεται αναπροσαρμογή των ομάδων μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση, είναι εάν λειτουργούν περισσότερες της μίας ομάδας του ίδιου επιπέδου σε ένα σχολείο.

Δεν γίνεται μετακίνηση παιδιών από το ένα επίπεδο στο άλλο.

Μετά τη χορήγηση των δοκιμίων, είναι σημαντικό να γίνει για κάθε παιδί των ομάδων επιπέδου Α1, στο οποίο χορηγήθηκε το δοκίμιο ενδιάμεσης αξιολόγησης, ο έλεγχος των σημείων του πιο κάτω καταλόγου, ως αναστοχασμός και ως σημείο αφετηρίας για την καταγραφή των στόχων για το νέο τετράμηνο.

Επίπεδο A1		
Παραγωγή προφορικού λόγου για βασικές περιστάσεις επικοινωνίας		
Βασικές συμβάσεις γραφής		
Βασικό καθημερινό λεξιλόγιο		
Κατάκτηση μηχανισμού ανάγνωσης		
Κατανόηση προφορικού λόγου σε καθημερινές περιστάσεις επικοινωνίας		
Βασικά στοιχεία γραμματικής		
Παραγωγή γραπτού λόγου: απλά κείμενα, παρουσίαση εαυτού, σύνταξη προτάσεων		
Κατανόηση απλών κειμένων		

5.2.3. Δοκίμια ενδιάμεσης αξιολόγησης επιπέδου A2

Τα δοκίμια ενδιάμεσης αξιολόγησης επιπέδου A2 περιλαμβάνουν δοκιμασίες για παραγωγή και κατανόηση προφορικού και γραπτού λόγου, στο λεξιλόγιο και στη γραμματική, με κείμενα και δραστηριότητες σε βαθμό πιο απαιτητικό από τα δοκίμια των άλλων επιπέδων. Τα ηχητικά αρχεία για τις δραστηριότητες κατανόησης προφορικού λόγου περιλαμβάνουν συνομιλίες σε γρηγορότερο ρυθμό, μεγαλύτερης έκτασης σε διάρκεια και σε περιεχόμενο, όπως και τα κείμενα για κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου. Το δοκίμιο, όπως και όλων των άλλων ομάδων και επιπέδων, είναι ενδεικτικό του σε ποιους γλωσσικούς στόχους θα έπρεπε να ανταποκρίνονται τα παιδιά, σε αυτή τη φάση (μετά από σχεδόν ενάμιση χρόνο συμμετοχής σε μαθήματα ενισχυτικής διδασκαλίας για την ελληνική γλώσσα). Τα δοκίμια είναι διαθέσιμα στον [σχετικό σύνδεσμο](#).

Χρήσιμες συμβουλές

Καταγράψτε τα αποτελέσματα των παιδιών σε *αρχείο excel*, ώστε να τα έχετε οργανωμένα και να μπορείτε ως σχολική μονάδα να μελετήσετε τα στοιχεία για την κάθε δεξιότητα και να βάλετε τους επόμενους σας στόχους για κάθε παιδί.

Στο *αρχείο* καταγράφονται όλες οι δραστηριότητες του δοκιμίου, για διευκόλυνσή σας.

**ΣΥΝΟΨΗ: ΤΑ ✓ ΚΑΙ ΤΑ ✗ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ
ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ Α2**

Ενημερώστε τη διεύθυνση του σχολείου για το πότε θα διεξαγάγετε την αξιολόγηση για την παραγωγή προφορικού λόγου, επειδή θα χρειαστεί να κάνετε ατομικές συναντήσεις με τα παιδιά, και έτσι τα υπόλοιπα θα παραμένουν στην τάξη τους (μόνο για εκείνο το διάστημα).

Αν τα παιδιά έχουν απορίες σχετικά με τις οδηγίες των δραστηριοτήτων, τους δίνεται επεξήγηση, χωρίς όμως να δίνεται η απάντηση.

Καταγράψτε τα αποτελέσματα των παιδιών σε αρχείο excel, ώστε να τα έχετε οργανωμένα και να μπορείτε ως σχολική μονάδα να μελετήσετε τα στοιχεία για την κάθε δεξιότητα και να βάλετε τους επόμενους σας στόχους για κάθε παιδί.

Μην δίνετε σε καμία περίπτωση τις απαντήσεις των ερωτημάτων στα παιδιά (μόνο επεξήγηση των ασκήσεων), αφού με αυτό τον τρόπο δεν θα επιτευχθεί ο στόχος της ενδιάμεσης αξιολόγησης, που είναι να εξεταστεί τι κατέκτησαν τα παιδιά μέχρι τώρα, από αυτά που αναμενόταν, μετά από τέσσερις μήνες διδασκαλίας.

Οι μόνες περιπτώσεις που γίνεται αναπροσαρμογή των ομάδων μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση, είναι εάν λειτουργούν περισσότερες της μίας ομάδας του ίδιου επιπέδου σε ένα σχολείο.

Δεν γίνεται μετακίνηση παιδιών από το ένα επίπεδο στο άλλο.

Επίπεδο Α2

Κατανόηση και παραγωγή πιο σύνθετων

κειμένων συγκριτικά με το επίπεδο Α1

Λεξιλόγιο στη βάση των θεματικών κύκλων του Α2

Κατανόηση προφορικού λόγου μεγαλύτερης διάρκειας, ταχύτητας και έκτασης

Θέματα γραμματικής επιπέδου Α2

Κατανόηση προφορικού λόγου σε

καθημερινές περιστάσεις επικοινωνίας

Πιο αυτόνομη κατανόηση και παραγωγή σε όλες τις δεξιότητες

Μετά τη χορήγηση των δοκιμίων, είναι σημαντικό να γίνει για κάθε παιδί των ομάδων επιπέδου Α2, στο οποίο χορηγήθηκε το δοκίμιο ενδιάμεσης αξιολόγησης, ο έλεγχος των σημείων του καταλόγου, ως αναστοχασμός και ως σημείο αφετηρίας για την καταγραφή των στόχων για το νέο τετράμηνο.

5.3. Δοκίμια τελικής αξιολόγησης

5.3.1. Δοκίμια τελικής αξιολόγησης Α' τάξης

Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στην Α' τάξη αφορά στην κάλυψη των θεματικών κύκλων του αρχάριου επιπέδου, με την ιδιαιτερότητα της ηλικίας αυτής στην παραγωγή και την κατανόηση γραπτού λόγου, ειδικά στο πρώτο τετράμηνο. Το δεύτερο τετράμηνο αναμένεται η εκμάθηση του μηχανισμού ανάγνωσης και η αναγνωστική ευχέρεια, καθώς και η παραγωγή γραπτού λόγου, με ελάχιστη «απαίτηση» την παραγωγή σύντομων προτάσεων με τη συνοδεία εικόνας. Η τελική αξιολόγηση περιλαμβάνει δραστηριότητες για όλες τις δεξιότητες. Τα δοκίμια είναι διαθέσιμα στον [σχετικό σύνδεσμο](#).

Χρήσιμες συμβουλές

Καταγράψτε τα αποτελέσματα των παιδιών σε αρχείο excel, ώστε να τα έχετε οργανωμένα και να μπορείτε ως σχολική μονάδα να μελετήσετε τα στοιχεία για την κάθε δεξιότητα και να βάλετε τους επόμενους σας στόχους για κάθε παιδί.

Στο αρχείο καταγράφονται όλες οι δραστηριότητες του δοκιμίου, για διευκόλυνσή σας.

ΣΥΝΟΨΗ: ΤΑ ✓ ΚΑΙ ΤΑ ✗ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΙΩΝ ΤΗΣ Α' ΤΑΞΗΣ

Ενημερώστε τη διεύθυνση του σχολείου για το πότε θα διεξαγάγετε την αξιολόγηση για την παραγωγή προφορικού λόγου, επειδή θα χρειαστεί να κάνετε ατομικές συναντήσεις με τα παιδιά, και έτσι τα υπόλοιπα θα παραμένουν στην τάξη τους (μόνο για εκείνο το διάστημα).

Πριν χορηγήσετε τα δοκίμια, συμβουλευτείτε τις οδηγίες χορήγησης και διόρθωσής τους.

Αν τα παιδιά έχουν απορίες σχετικά με τις οδηγίες των δραστηριοτήτων, τους δίνεται επεξήγηση, χωρίς όμως να δίνεται η απάντηση.

Καταγράψτε τα αποτελέσματα των παιδιών σε αρχείο excel, ώστε να τα έχετε οργανωμένα και να μπορείτε ως σχολική μονάδα να μελετήσετε τα στοιχεία για την κάθε δεξιότητα και να βάλετε τους επόμενους σας στόχους για κάθε παιδί.

Μην δίνετε σε καμία περίπτωση τις απαντήσεις των ερωτημάτων στα παιδιά (μόνο επεξήγηση των ασκήσεων), αφού με αυτό τον τρόπο δεν θα επιτευχθεί ο στόχος της τελικής αξιολόγησης, που είναι να εξεταστεί τι κατέκτησαν τα παιδιά μέχρι τώρα, από αυτά που αναμενόταν, μετά από 8-9 μήνες διδασκαλίας.

Μετά τη χορήγηση των δοκιμίων τελικής αξιολόγησης, είναι σημαντικό να γίνει για κάθε παιδί της ομάδας της Α' τάξης δημοτικού, στο οποίο χορηγήθηκε το δοκίμιο, ο έλεγχος των σημείων του καταλόγου, ως αναστοχασμός για τους στόχους που επιτεύχθηκαν καθόλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

Α' τάξη ♡

- Καλύφθηκαν οι θεματικοί κύκλοι του Αναλυτικού Προγράμματος;
- Κατέκτησαν όλα τα παιδιά τον μηχανισμό ανάγνωσης;
- Μπορούν όλα τα παιδιά να κατανοήσουν σύντομα κείμενα;
- Μπορούν τα παιδιά να χρησιμοποιούν το οριστικό άρθρο σωστά σε συχνόχρηστα ουσιαστικά;
- Μπορούν να κατανοούν προφορικό λόγο που εκφέρεται αργά και έχει σύντομη διάρκεια; ♡
- Μπορούν να χρησιμοποιούν σωστά στην επικοινωνία την κλίση συχνόχρηστων ρημάτων; ♡

♡ ♡ ♡ ♡

5.3.2. Δοκίμια τελικής αξιολόγησης επιπέδου Α1

Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στα παιδιά της πρώτης χρονιάς που είναι αρχάριοι (επίπεδο Α1) και φοιτούν σε τάξεις μεγαλύτερες της Α', αφορά στην κάλυψη των θεματικών κύκλων του Α.Π.Σ., οι οποίοι είναι ταυτόσημοι με αυτούς των αρχάριων παιδιών της Α' τάξης, πλην των δεξιοτήτων της κατανόησης και της παραγωγής γραπτού λόγου, λόγω της διαφοράς στην ηλικία και στο γνωστικό επίπεδο των παιδιών.

Όσον αφορά στα δοκίμια τελικής αξιολόγησης των αρχάριων παιδιών των Β'-Στ' τάξεων (επίπεδο Α1), χορηγούνται δύο διαφορετικά: ένα για τα παιδιά των Β'-Γ' τάξεων και ένα για τα παιδιά Δ'-Στ' τάξεων, όπως έγινε και στην ενδιάμεση αξιολόγηση. Τα δοκίμια έχουν κοινά μέρη (π.χ. το μέρος της κατανόησης του προφορικού λόγου και άλλες δραστηριότητες), αλλά διαφέρουν σε δραστηριότητες παραγωγής και κατανόησης γραπτού λόγου, λόγω του ότι διαφέρει η ωριμότητα των παιδιών και η επαφή τους με κείμενα, με βάση την ηλικία. Τα δοκίμια είναι διαθέσιμα στον [σχετικό σύνδεσμο](#).

Χρήσιμες συμβουλές

Καταγράψτε τα αποτελέσματα των παιδιών σε **αρχείο excel**, ώστε να τα έχετε οργανωμένα και να μπορείτε ως σχολική μονάδα να μελετήσετε τα στοιχεία για την κάθε δεξιότητα και να βάλετε τους επόμενους σας στόχους για κάθε παιδί.

Στο **αρχείο** καταγράφονται όλες οι δραστηριότητες του δοκιμίου, για διευκόλυνσή σας.

ΣΥΝΟΨΗ: ΤΑ **✓** ΚΑΙ ΤΑ **✗** ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ
ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ Α1

Ενημερώστε τη διεύθυνση του σχολείου για το πότε θα διεξαγάγετε την αξιολόγηση για την παραγωγή προφορικού λόγου, επειδή θα χρειαστεί να κάνετε ατομικές συναντήσεις με τα παιδιά, και έτσι τα υπόλοιπα θα παραμένουν στην τάξη τους (μόνο για εκείνο το διάστημα).

Πριν χορηγήσετε τα δοκίμια, συμβουλευτείτε τις οδηγίες χορήγησης και διόρθωσής τους.

Αν τα παιδιά έχουν απορίες σχετικά με τις οδηγίες των δραστηριοτήτων, τους δίνεται επεξήγηση, χωρίς όμως να δίνεται η απάντηση.

Καταγράψτε τα αποτελέσματα των παιδιών σε αρχείο excel, ώστε να τα έχετε οργανωμένα και να μπορείτε ως σχολική μονάδα να μελετήσετε τα στοιχεία για την κάθε δεξιότητα και να βάλετε τους επόμενους σας στόχους για κάθε παιδί.

Μην δίνετε σε καμία περίπτωση τις απαντήσεις των ερωτημάτων στα παιδιά (μόνο επεξήγηση των ασκήσεων), αφού με αυτό τον τρόπο δεν θα επιτευχθεί ο στόχος της τελικής αξιολόγησης, που είναι να εξεταστεί τι κατέκτησαν τα παιδιά μέχρι τώρα, από αυτά που αναμενόταν, μετά από 8-9 μήνες διδασκαλίας.

Μετά τη χορήγηση των δοκιμών τελικής αξιολόγησης, είναι σημαντικό να γίνει για κάθε παιδί της ομάδας αυτής, στο οποίο χορηγήθηκε το δοκίμιο, ο έλεγχος των σημείων του καταλόγου, ως αναστοχασμός για τους στόχους που επιτεύχθηκαν καθόλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

**Α1 επίπεδο
μεγαλύτερων τάξεων**

- Καλύφθηκαν οι θεματικοί κύκλοι του Αναλυτικού Προγράμματος;
- Κατέκτησαν όλα τα παιδιά τον μηχανισμό ανάγνωσης;
- Μπορούν όλα τα παιδιά να κατανοήσουν σύντομα κείμενα;
- Μπορούν τα παιδιά να χρησιμοποιούν το οριστικό άρθρο σωστά σε συχνόχρηστα ουσιαστικά;
- Μπορούν να κατανοούν προφορικό λόγο που εκφέρεται αργά και έχει σύντομη διάρκεια;
- Μπορούν να χρησιμοποιούν σωστά στην επικοινωνία την κλίση συχνόχρηστων ρημάτων;

5.3.3. Δοκίμια τελικής αξιολόγησης επιπέδου Α2

Τα δοκίμια τελικής αξιολόγησης του επιπέδου Α2 περιλαμβάνουν δοκιμασίες για παραγωγή και κατανόηση προφορικού και γραπτού λόγου, στο λεξιλόγιο και στη γραμματική, με κείμενα και δραστηριότητες σε βαθμό πιο απαιτητικό από τα δοκίμια των άλλων επιπέδων. Τα ηχητικά αρχεία για τις δραστηριότητες κατανόησης προφορικού λόγου περιλαμβάνουν συνομιλίες σε γρηγορότερο ρυθμό, μεγαλύτερης έκτασης σε διάρκεια και σε περιεχόμενο, όπως και τα κείμενα για κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου. Το δοκίμιο, όπως και όλων των άλλων ομάδων και επιπέδων, είναι ενδεικτικό του σε ποιους γλωσσικούς στόχους θα έπρεπε να ανταποκρίνονται τα παιδιά, στο τέλος της σχολικής χρονιάς, με βάση τους δείκτες επιτυχίας και επάρκειας του Α.Π.Σ., είναι διαθέσιμο στον [σχετικό σύνδεσμο](#).

Χρήσιμες συμβουλές

Καταγράψτε τα αποτελέσματα των παιδιών σε **αρχείο excel**, ώστε να τα έχετε οργανωμένα και να μπορείτε ως σχολική μονάδα να μελετήσετε τα στοιχεία για την κάθε δεξιότητα και να βάλετε τους επόμενούς σας στόχους για κάθε παιδί.

Στο **αρχείο** καταγράφονται όλες οι δραστηριότητες του δοκιμίου, για διευκόλυνσή σας.

Μετά τη χορήγηση των δοκιμών τελικής αξιολόγησης, είναι σημαντικό να γίνει για κάθε παιδί της ομάδας αυτής, στο οποίο χορηγήθηκε το δοκίμιο, ο έλεγχος των σημείων του καταλόγου, ως αναστοχασμός για τους στόχους που επιτεύχθηκαν καθόλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

Επίπεδο Α2		
Κατανόηση και παραγωγή πιο σύνθετων κειμένων ευχερειακά με το επίπεδο Α1		☐
Λεξιλόγιο στη βάση των θεματικών κύκλων του Α2		☐
Κατανόηση προφορικού λόγου μεγαλύτερης διάρκειας, ταχύτητας και έκτασης		☐
Θέματα γραμματικής επιπέδου Α2		☐
Κατανόηση προφορικού λόγου σε καθημερινές περιστάσεις επικοινωνίας		☐
Πιο αυτόνομη κατανόηση και παραγωγή σε όλες τις δεξιότητες		☐
Έχουν καλυφθεί όλοι οι θεματικοί κύκλοι από το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών		☐
Έχουν καλυφθεί όλοι οι δείκτες επιτυχίας και επάρκειας του επιπέδου αυτού		☐

**ΣΥΝΟΨΗ: ΤΑ ✓ ΚΑΙ ΤΑ ✗ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ
ΤΩΝ ΔΟΚΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ Α2**

Ενημερώστε τη διεύθυνση του σχολείου για το πότε θα διεξαγάγετε την αξιολόγηση για την παραγωγή προφορικού λόγου, επειδή θα χρειαστεί να κάνετε ατομικές συναντήσεις με τα παιδιά, και έτσι τα υπόλοιπα θα παραμένουν στην τάξη τους (μόνο για εκείνο το διάστημα).

Πριν χορηγήσετε τα δοκίμια, συμβουλευτείτε τις οδηγίες χορήγησης και διόρθωσής τους.

Αν τα παιδιά έχουν απορίες σχετικά με τις οδηγίες των δραστηριοτήτων, τους δίνεται επεξήγηση, χωρίς όμως να δίνεται η απάντηση.

Καταγράψτε τα αποτελέσματα των παιδιών σε αρχείο excel, ώστε να τα έχετε οργανωμένα και να μπορείτε ως σχολική μονάδα να μελετήσετε τα στοιχεία για την κάθε δεξιότητα και να βάλετε τους επόμενούς σας στόχους για κάθε παιδί.

Μην δίνετε σε καμία περίπτωση τις απαντήσεις των ερωτημάτων στα παιδιά (μόνο επεξήγηση των ασκήσεων), αφού με αυτό τον τρόπο δεν θα επιτευχθεί ο στόχος της τελικής αξιολόγησης, που είναι να εξεταστεί τι κατέκτησαν τα παιδιά μέχρι τώρα, από αυτά που αναμενόταν, μετά από 8-9 μήνες διδασκαλίας.

Η Δ.Δ.Ε. αναγνωρίζοντας την υποστήριξη που χρειάζονται οι εκπαιδευτικοί στο σύγχρονο σχολείο, καθώς και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, προσπαθεί με κάθε τρόπο να διευκολύνει το έργο τους και να είναι δίπλα τους καθόλη τη διάρκεια της χρονιάς.

Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία, αποτελεί μία εκ των κυριότερων προτεραιοτήτων της Δ.Δ.Ε., την παρούσα σχολική χρονιά 2025-2026. Ως εκ τούτου, έχει συσταθεί *Ομάδα Παρακολούθησης του Προγράμματος Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας*, με απώτερο σκοπό την παρακολούθηση του προγράμματος και την υποστήριξη των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών στην εφαρμογή του.

Αν τα σχολεία ή οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται οποιαδήποτε υποστήριξη κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς (διαχείριση των ομάδων, χορήγηση δοκιμίων, υποστήριξη για τα παιδιά που αντιμετωπίζουν προβλήματα στην εκμάθηση της γλώσσας, υποστήριξη της διδασκαλίας των εκπαιδευτικών), μπορούν να επικοινωνούν με την *Ομάδα Παρακολούθησης του Προγράμματος Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας*, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, στη διεύθυνση dde-diapolitismiki@schools.ac.cy.

Στη συγκεκριμένη ηλεκτρονική διεύθυνση, τα σχολεία μπορούν να αποστέλλουν για ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, διάφορες δράσεις που εφαρμόζουν, σχετικές με την ένταξη των παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία στο σχολείο, τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας.

Δείτε ενδεικτικά, δράσεις από διάφορα δημοτικά σχολεία (δράσεις αξιοποίησης της μητρικής γλώσσας, διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας), οι οποίες αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα, στον σύνδεσμο [«Δράσεις Σχολείων»](#).

Ομάδα Παρακολούθησης του Προγράμματος Διδασκαλίας της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας

Επικοινωνήστε με την Ομάδα για όποια υποστήριξη χρειάζεστε κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, ή για αποστολή των δράσεων του σχολείου σας για ανάρτηση, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, στη διεύθυνση:

dde-diapolitismiki@schools.ac.cy

Σημείωση: Οι εικόνες έχουν ληφθεί από την ιστοσελίδα www.freepik.com, όπου διατίθενται σε ελεύθερη πρόσβαση

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
dde-diapolitismiki@schools.ac.cy